Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…гшаа 1921 оной …бриин 21-нээ гарана | № 38 (14060) | 1973 оной февралиин 14, среда | Сэн 2 мүнгэн

ШИИДХЭХЫ ГУРБАДАХИ ЖЭЛЭЙ ЭРШЭ, ДЭЛИСЭ, ШАНАР

ТҮРГЭНӨӨР, ҺАЙНААР...

Иимэ уряа доро Шаралдайн механизаторнууд техникэеэ тарилгада бэлдэнэ

…гэй хашаа соо оро… бүхы юумэн эмхи гу… Хашаагай баруун …комбайнууд, зүүн за…тушаад трактор жэ… Сеялкэ, плуг, … болон бусад зэр зэм… мүн лэ нэгэ газарта …гээр суглуулагдан… Тракторнуудай кабина, …нь шабын түмэрөөр … уятай. Харшын …ургатай.

…Заhабарилагдажа бэ…hон тракторнуудhай … Тусхай комиссаар …дижа, тушаан абта… …тэдэнэй ойро …гар хүрэхэ эрхэгүй …маниинь hаалиин, … фермэнүүдтэ, …дта үбhэ тэжээл …, барилгын модо …гэдэ ойдо гаран…гээд ажахын главна … Н. С. Яковлев

… үнгэтэй «Бела…таршаганаhаар, мас… … үүдэндэ хүрөөд … Кабинаhаань за… хүбүүн хүнгэхэнөөр … бууhаар: «Николай …вич, сайн байна. … асарбаб, задалжа …ни гү?» гэжэ асууба. … инженер костюмай…тор хармаанhаа блок… гаргажа хараhанай… …: «Графигай ёhоор … асарха байгааш. … Борисович мотор… … соо hая байгаа hэн. …аа хаана табихаяа …hура» гэжэ эльгээбэ.

…Запасной частьнууд …жа. заhабарилгын …дэргэнь нилээд тата…гээд главна инженер …ри hанаата болодог … тухайгаа хөөрэнэ. …торнуудай катогууд, …рнууд, двигательдэ …невой бүлэг, сеялкэ… … диск, сошник, үрэ… …поой, таридаг онь… … катушканууд дутал… …Жэшээнь, «ДТ-75» …тан» түхэлэй нэгэ … хотигор голгүй дээ…раhаа дээшэ мастер…хэбтэнэ. Автомаши…hо ашадаг түхеэ…үдтэ запчасть хаана… … оложо яданабди. …үрэнгэеэ мэшээгээр … гээшэ ха. Үдэр …шуу «Сельхозтехни…дэлэй баазада ошо… Хэрэгтэй юумэн бай… … Бэрхэшээлнүүдhээ …ад, механизаторнууд… … hуудаггүй. Яhалал …, арга мүрыень бэ…

…гада бэлдэхэ, тэрэ… агротехническэ богони… …зор соо үнгэргэхэ гээшэ механизаторнуудhаа, мүн оньhон техникын, газар элдүүрилхэ зэр зэмсэгүүдэй хэр hайнаар, саг соогоо заhабарил а г д а hанhаа дулдыдахань мэдээжэ. Энээниие хараадаа абан, Мухар-Шэбэрэй «Забайкалец» совхозой хүтэлбэрилэгшэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд оньhон техникэеэ саг соонь hайнаар заhабарилха хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулдаг. Ажахын механизаторнууд поли дээрэ хэхэ намарай хүдэлмэриин дүүрэмсээр, бүхы оньhон техникэ, зэр зэмсэгүүдээ МТМ-дэ суглуулжа бүридхөөд, ерэхэ жэлэй ургасада бэлдэжэ захалдаг. Тиимэhээ эндэхид трактор, машина болон хүдөө ажахын бусад оньhон түхеэрэлгэнүүдые заhабарилгаа аймаг соогоо түрүүлэн шахуу дүүргэдэг заншалтай. Гадна оньhон техникэ hайнаар ашаглаха, зүбөөр хадагалха талаар республика дотор жэл бүри үнгэргэгдэдэг техническэ харалгада эдэбхитэйгээр хабаадажа, түрүү hууриин нэгэндэ хүртэдэг. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ «Москвич» түхэлэй хүнгэн машинаар, урда тээнь хүндэ мотоциклаар шагнагдаhан юм. Даажа абаhан трактор, машинадаа нарин нягтаар хандадаг, техническэ харууhалгые график соонь хэжэ, ажалай эрхим үрэ дүн туйладаг механизаторнууд ажахыда яhала олон. Жэшээлбэл, хоёрдохи классай тракторист И. Я. Игумнов «ДТ-75» түхэлэй трактортаа гурбан жэлдэ нэгэшье заhабарилга хэнгүй ажаллажа байhаар.

Совхозой механизаторнууд түнхэнэйхидэй үүсхэл халуунаар дэмжэжэ, трактор, машинануудаа апрелиин нэгэн, хүдөө ажахын зэр зэмсэгүүдээ февралиин 23 хүрэтэр эрхим hайнаар заhабарилжа дүүргэхэбди гэhэн социалис уялга абанхай. Заhабарилгын түрүүшын үдэрhөө мастерскойдо техникэеэ түргэнөөр, hайнаар заhабарилха гэhэн уряа доро тэмсэл дэлгэрээ. Тракторна бригада, цех бүхэн хоорондоо мүрысэнэ. Илажа гарагшадта улаан тугхан барюулагдана. Тракторнууд узловой аргаар, хүдөө ажахын зэр зэмсэгүүд бригадна гуримаар заhабарилагдана. Тракторна бригада бүхэнhөө эгээл дүршэл ехэтэй, нэгэдэхи, хоёрдохи классай 4—5 трактористнар заhабарилгада саг үргэлжэ ажаллана. Тиихэдэ МТМ-гэй 15 слесарь, токарьнууд — хамта 30 гаран хүн заhабарилга дээрэ хүдэлнэ.

Механизаторнуудта бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха, амарха hайн эрхэ байдал эндэ байгуулагданхай. Тэндэнь столово нээгдэнхэй. Механизаторнууд мүнгэ түлэнгүй, тусхай ведомостеэр эдеэлнэ. Уужам hаруул, дулаан мастерской соо нэгэ доро 8 трактор, 4 сеялкэ, эды тооной плуг заhабарилагдана. Тэндэнь бүхы юумэн хуу гуримтай, эндэ тэндэ орхигдоhон түмэр түдэгэ, детальнууд харагданагүй. Задалагдаhан узел, агрегадууд тусхай таhалга соо угаагдана, аршагдана. Хүн бүхэн урдахи ажалаа ханамжатайгаар, харюусалгатайгаар хэнэ. Заhабарилгын ябасаар hонирхоходо, «оролдожол байнабди. График соогоо ябанабди» гээд МТМ-гэй механик, коммунист Д. Б. Гороховский харюусана. — Запасной частьнууд дуталдажа зобооно. Тиибэ яабашье, зарим детальнуудые, «Беларусь» тракторай радиаторнуудые өөhэдынгөө хүсөөр hэльбэн заhадагбди,— гээд нэмэбэ.

Февралиин 1-нэй байдалаар ажахыда бии байhан элдэб түхэлэй 73 тракторай 49-ниинь заhабарилагдажа бэлэн болонхой. Хүдөө ажахын зэр зэмсэг заhабарилга график соогоо дүүргэгдэхээр ябажа байна.

Тракторай зүрхэн — мотоор заhабарилгада И. Х. Евдокимов 7-дохи жэлээ хүдэлнэ. Тэрэ мүнөө залуу хүбүүн И. Д. Овчинниковые энэ мэргэжэлдэ hургажа байнхай. Иван Харитоновичай гараар заhабарилагдажа гараhан двигательнүүдтэ найдахаар даа. Дүүрэн хүсэндөө хүдэлдэг, поли дээрэ эбдэржэ зобоодоггүй гээд механизаторнууд мэдүүлнэ.

— Түлишын аппаратура заhабарилгада МТС байхаhаа хойшо хүдэлжэ байнаб. Бүхыдөө 24 жэл соо таhалгаряагүй нэгэл мэргэжэл дээрэ хүдэлэгдэжэ байна. 6 хүниие энэ мэргэжэлдэ hургажа гаргааб. Мүнөө тракторист И. Л. Маковеевые hургажа байнаб. 47 онhоо хойшо партиин гэшүүнби. Партийна документнүүдые hэлгэлгэдэ ажалай эрхим бэлэгтэйгээр ерэхэ гэhэн зорилго урдаа табинхайб, — гэжэ хуушанай мэргэжэлтэ, коммунист Андрей Куприянович Шадрин хөөрэнэ.

Шаралдайн механизаторнууд шиидхэхы жэлэй хабарай хүдэлмэридэ түгэд бэлэдхэлтэйгээр ерэхэ, ороohoто ургамалай үндэр баян ургаса ургуулха гэhэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, гектар бүриhөө 16 центнерhээ бага бэшэ таряа хуряаха зорилготой.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарhаа): совхозой главна инженер Н. С. Яковлев түлишын аппаратура заhабарилдаг А. К. Шадринай ажалаар hонирхожо байна.

Авторай фото.

УЯЛГА АБААЛ hАА — ДҮҮРГЭ!

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ ТУГ ҮРГЭГДЭБЭ

Загарайн аймаг

XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой hү hаалиин 2-дохи фермэ (даагшань Клим Тимофеевич Афанасьев), тус коллектив үнгэрhэн hарын туршада үнеэн бүриhөө 202 килограмм hү hаагаа.

Гуркова Екатерина Михайловна — XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан, үнеэн бүриhөө 259 килограмм hү hаагаа.

Бородина Федосья Тарховна, — «Гигант» колхозой hаалишан, үнеэн бүриhөө 242 килограмм hү hаагаа.

Ставская Евдокия Лазеревна — XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан, үнеэн бүриhөө 240 килограмм hү hаагаа.

Улаан-Үдын аймаг

«Искра» колхозой 1-дэхи hү hаалиин фермэ (даагшань С. Ф. Глотов) январь hарада үнеэн бүриhөө 245 килограмм hү hаагаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиhөө 27 процентээр дээшэлүүлээ. Энэ коллективтэ КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг олгогдоо.

«Улаан Оронго» колхозой 1-дэхи hү hаалиин фермэ (даагшань Д. Ц. Мункуев) январь hарада үнеэн бүриhөө 176 килограмм hү hаагаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиhөө 30 процентээр ехэ болгоо. Энэ коллективтэ КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой улаан тугхан мүнгэн шантайгаар барюулагдаа.

«Маяк» колхозой 1-дэхи hү hаалиин фермэ (даагшань В. Н. Михалев) январь hарада үнеэн бүриhөө 208 килограмм hү hаагаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиhөө 26 процентээр дээшэлүүлээ. Энэ коллектив hайнаар ажаллаа гэжэ тэмдэглэгдээ.

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГТА

КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ — БОЛЗОРhОО УРИД

«Байкалец» колхозой загаhашад нэгэдэхи квартал соо 550 центнер загаhа бариха түсэбөө январиин 25-най байдалаар 376 центнертэ хүргэбэ. Амжалтаараа урмашаhан загаhашад кварталайнгаа түсэб болзорhоонь урид дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлбэ.

Мүнөө Александр Иванович Пилюгинэй, Виктор Иванович Федотовой бригадануудай загаhашад Шэбэдхын тохойдо олзоборилгоёо үргэлжэлүүлнэ.

ШЭНЭ УЯЛГА

Баргажанай совхозой Шитханай отделениин Г. Н. Сачковой даадаг hү hаалиин фермын коллектив малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоод, дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаhан байгаа.

hаалишад Л. Г. Зубина, Л. Г. Гусева, А. И. Бадмаева, О. Н. Плеханова, А. Е. Максимова, Н. М. Красноярова гэгшэд мүнөө эрхим ажалаараа шалгарна.

МОДОШОДОЙ ТУhАЛАМЖА

Баргажанай леспромхозой коллектив Хилганын колхозые шефтээ абаhаар үнинэй. Шефүүд малай үбэлжэлгын халуун хаhын үедэ ажахыда туhалха зорилгоор 10 тонно нарhанай шэлбэhэ суглуулжа үгэбэ. Үшөө эды шэнээн шэлбэhэ февраль hарада бэлдэхээр хараална.

Энэ шухала хэрэгтэ идангаяа Лебяжиин пунктын М. И. Руденкын даадаг мастерска участогай модошод эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Н. МУНКУЕВ.

ТҮРҮҮШЫН ҺАРА ХОЛО ҮЛҮҮЛЭГДЭЭ

Манай Галуута-Нуурай шахтоуправлениин нүүрhэшэд үнгэрhэн жэл габшагайгаар ажаллажа, хараалагдаhан түсэбhөө гадуур 17.5 мянган тонно нүүрhэ малтажа, яhала hайн үрэ дүн туйлаhан юм. Юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи — шиидхэхы жэлдэ бүри эршэмтэйгээр ажаллажа, амжалтаяа арьбадхаха гэhэн зорилго нүүрhэшэднай урдаа табяад, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абанхай. Жэлэй даабари декабриин 27-до дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 10 мянган тонно нүүрhэ малтаха, шэнэ онол арга үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, ажалай бүтээсые 1.5 процентээр дээшэлүүлхэ гээд тэрээн соонь хэлэгдэнэ. Энэ хараа түсэбөө бодото дээрэнь бэелүүлхын тула мүнөө хүдэлмэришэднай хэзээ хэзээнэйхиhээ эдэбхитэйгээр ажаллана.

Январь hарын дүнгөөр яhала баясамаар. Түсэбhөө гадуур 2.300 тонно нүүрhэн малтагдаа. Продукци худалдаха даабари 11 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэгдээ. Нүүрhэшэднай февраль hарада ажалайнгаа эршые hуладханагүй. Г. Каленый, Н. Бурдуковский гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг комплексно бригаданууд халаан бүриингөө даабари 10—15 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Д. ЧИРКОВ,
Галуута-Нуурай шахтоуправлениин түсэблэлгын таhагые даагша.

КОММУНИСТКЫН ЖЭШЭЭГЭЭР

Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой малшад байгша оной үбэлжэлгын үедэ мал ажалай продукци тушаалгые улам дээшэлүүлхын түлөө республика дотор дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, амжалта туйлажа амжана. Тус колхозой Турунтайн фермын коллектив социалис мүрысөөндэ шалгаржа, колхозой парткомой болон правлениин дамжуулгын Улаан тугта хүртөө. Тэдэнэр январь hарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ.

КПСС-эй гэшүүн, фермын партийна бүлэгэй хүтэлбэрилэгшэ, hаалишан Анна Алексеевна Голубева январь hарын дүнгүүдэй ёhоор колхоз соогоо түрүү hуури эзэлбэ. Тэрэ үнеэн бүриhөө 281 килограмм hү hаажа шадаа.

hаалишад Анна Петрова, Вера Коношенкина болон бусад коммунист hаалишанhаа жэшээ абажа, ажалдаа эрхим дүнгүүдые туйлаба.

Манай корр.

«ЛУНОХОД-2» ҺАРЫЕ ШЭНЖЭЛҺЭЭР

АЛАС ХОЛЫН ЗАМБУУЛИНАЙ ХОЛБОО БЭЕЛҮҮЛДЭГ ЦЕНТРҺЭЭ РЕПОРТАЖ

Һара дээрэхи Тунгалаг далайн нюруу дээрэ буулгагдаhан совет автомат аппарадай хүдэлмэриин хоёрдохи үдэр эхилэнхэй. Эндэхи ута hүниин туршада замбуулинай эфир хэдэ дахин дорьбоогдоhон: автомат аппарадай хэр байhаниинь газар дэлхэй дээрэhээ тодорхойгоор, эрилтэ ехэтэйгээр шалгагдаhан байна. Январиин 29-дэ «Луноход-2» аппарадтай хэгдэhэн харилсаа холбооной сеанс илангаяа hонирхолтой. Юуб гэхэдэ, аппарадай тогтоhон газарhаа 2 метр хахадай зайда, магнитометрэй нарин оньhоной хадагдаhан ута штангын үзүүртэ, 183 градус хүйтэн болоо. Иимэ шанга хүйтэн Һарын нюруу дээрэ түрүүшынхеэ бүридхэлдэ абтаба. Автомат аппарадай мөөрэй температура эндэхи hүниин турша соо нэгэшье дахин 128 градусhаа буугаагүй.

Эдэ мэдээнүүд эрдэмтэдhээ гадна, мүн «Луноход-2» гэжэ аппарадые бүтээгшэдтэ тон шухала байна. Шанга хүйтэнэй нүлөөн доро материалнуудай зарим тэды агшадагынь мэдээжэ. Машинын олохон оньhонуудай бүтээгдэhэн металлнууд, туехайлан хэлэбэл: холисо металлнууд дотороо нягтардаг юм. Газар дээрэ халуунай гү, али хүйтэнэй 100 градусаар нэмэхэдэнь, материал халта хумирдаг aab даа. Һара дээрэхи hүниин турша соо «Луноход-2» аппарат температурын иимээр буулгые hаадгүй тэсэжэ гараа.

* * *

Февралиин 9-дэ Һара дээрэхи Тунгалаг далайн эрье шадарай хүнхэр нүхэнүүдэй нэгэн 11 шахуу часай турша соо шэнжэлэгдээ. Һара дээрэхи бусад нүхэ hүбэнүүдэй дундахи hолир шулуунай бууhан зууха наhанайнгаа талаар онсо илгарна. Энэнь «Луноход-2» аппарадай замдахи хэдэн зуугаад бусад нүхэнүүдhээ хожом бии болоhон янзатай.

Энэ шэнээргэ хүнхэр нүхые hайса шэнжэлхын тула эндэ түр зуура тогтохо гэжэ шиидхэгдээ. Багсаахада, зарсаhан лавын (хайламал шулуунай) нюруу дээрэ гурба миллион шахуу жэлэй урда тээ унаhан нилээд томо hолир шулуун Һарын хүрьhэ шоройе сүмэ сохижо нилээд доро ороод, тэндээ дэлбэрhэн байгаа ха. Бута зада hүрэhэн ба дэлбэрэлгын долгёор дээшээ сасагдаhан бутардаhанууд хүнхэр бүхэнэй эрмэгые бүридүүлhэн бололтой. Тэрэ хүнхэр нүхэнэй оёорто оронгүй, Һарын гүн соохи бодосуудай химическэ бүридэлые шэнжэлжэ болохо байна ха.

Хүнхэр нүхэн соохи суранзанай полиие шэнжэлэн тодорхойлхонь илангаяа hонирхолтой. Газар дэлхэй дээрэхидэл адли суранзанай поли Һара дээрэ үгы гэжэ тодоруулагдаа. Юундэб гэхэдэ, Һарын бүмбэрсэг соо шэнгэн гол үгы ха гэжэ шэнжэлэгшэд багсаана.

Тиигэбэшье Һарын далайнууд ба түбинүүдтэ өөрын суранзанай полинууд бии байшоо. Эдэнэй уг гарбалынь хүсэд элирүүлэгдээдүй, магад хүнхэр нүхэнүүд онсо шэнжэтэй байгаа гү?

Газар дэлхэй дээрэхи лабораторинуудта, геологуудай полевой шэнжэлгэнүүдэй үедэ тодоруулагдаhанай ёhоор, дэлбэрэлгын үедэ Газарай шулуун, шорой суранзатай болодог, тиигээд хожомынь хэдэн миллион, миллиард жэлнүүдэй турша да энэ шэнжэеэ үлөөдэг ха. Хүнхэр нүхэнүүдэй наhые мэдээд, тэндэхи суранзанай полиин хэр хүсэтэйе хэмжэн тодорхойлоод байхадаа, үни холо сагта Һара дээрэ суранзанай полиин бии байhан гү, али үгые тодоруулжа болохо.

* * *

«Луноход-2» анхан бууhан газарhаа 3 километр шахуу зайда ошонхой. Энэ замайнгаа хахадhаа ехые — 1636 метрые февралиин 11-нэй үдэр үнгэргэгдэhэн нэгэ сеансын үедэ гаталаа. Хаданuудай элеэр харагдажа байдаг урда зүг тээшэ автомат аппарат найдамтайгаар дабшаа. Эндэhээ, Лемонье гэжэ хүнхэр нүхэнэй оёорhоо, Тавр гэжэ эртэ урдын нэлэнхы дайда налуу гүбээнүүд мэтээр үзэгдэнэ. Өөрөө ябадаг аппарадай замай зүг шэг тодорхойлхо тэмдэг болгожо эрдэмтэдэй шэлэн абаhан, «Пик лунохода» гэдэг лэ эгсэ ташалангууд шорогор хяра шэнгеэр шобойн харагдана. Тунгалаг далайн эрье дээрэхи тэрэ «шэлын» — үндэр газарнуудай эхилхые эрдэмтэд хүлеэжэ ядана.

СССР-эй Наукануудай академидэ замбуулинай шэнжэлгэнүүдые хэдэг институдай түрүүлэгшэ В. П. Полосухин Алас холын замбуулинай харилсаа холбоо бэелүүлдэг центрэй дэргэдэ байhан журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө, энээн тухай ямар hанамжануудай бии байhые дурдаа. Һара дээрэхи далайнууд хайшан гэжэ бии болооб гэhэн арсалдаанууд шэнжэлэгшэдэй дунда мүнөөшье гарадаг байhаар. Зариман хэлэхэдээ, далайнуудай нюрууе хушаhан базальтова хайламал шулуун вулкануудай дэлбэрэлгэhээ уламжалан, Һарын бүмбэрсэгэй гүн соohoo салгидан гараhан байгаа ха гэнэ. Бусад эрдэмтэд багсаахадаа, үргэн нэлэнхы, хододоо шахуу түхэреэн хэлбэрилтэй эдэ хүнхэрнүүд замбуулинай дэлбэрэлгын үедэ бии болоо ха гэжэ батална. Мантан томо hолир шулуунууд Һаратай мүргэлдэн, тэрэнэй бодосуудые агшан зуура хайлуулhан, дэлбэрэлгын үедэ, хайлан бүрилдэhэн шэнгэн бодос асари ехэ нүхэнүүд худар ороhон бололтой. Жэшээлэн хэлэбэл, Бороото далай Һарын нюруу дээрэ асари томо аад, Һараhаа 100 дахин бага хэмжээтэй, «огторгойн шулуунай» унаха үеэр тиимэ нүхэ hүбэ бии болоо ха гэжэ багсаагданхай.

Иимэ дэлбэрэлгэнүүдэй хаа-яа болодогынь мэдээжэ. Гэхэ зуура иимэ багсаамжа мүнөө сагта тон гэнэн хонгор шэнгеэр үзэгдэхэ байха. Теэд иимэ багсаамжа дотор зүб зүйтэй ушаршье бии ха. Һолир шулуунууд Һарын далайнуудай бии бололгын шалтагаан нүхэсэл боложо магад гээд зарим шэнжэлэгшэд тухайлна.

«Луноход-2» гэжэ автомат аппарадай мүнөөнэй туршалгые шэнжэлхэ зуураа, Һарын далайнуудай хайшан гээд бии болоhон тухай шэнэ мэдээнүүд абтаха бэзэ гэжэ эрдэмтэд найдана. Энэ асуудал Һарын түүхэ ба байгаалиие шэнжэлхэ хэрэгтэ тон шухала удха шанартай байна.

«Луноход-2» аппарат материк тээшэ дабшаха замайнгаа километр бүхэниие гаталхадаа, огторгойн дангинын хэдэн миллиард жэлэй түүхые эрдэмтэдэй шэнжэлэн мэдэхэ хэрэгтэ туhа хүргэхэ зорилго табина.

Тунгалаг далайн эрье дээрэхи шэнжэлхы вахта үргэлжэлhөөр.

Д. ДМИТРИЕВ,
ТАСС-ай тусхай корр.

…ҮЛ ҺАЙНААР АБТАНА

…жэлэй шиидхэхы — … жэлэй түл абалга … совхоз бүхэндэ эр…гээр ябуулагдана. Жэ…hээ ажахынуудта 17 … хурьган абтаа. Илан… Дээдэ-Тайлсын, Анаагай, …евский» совхозуудай …уудта хурьгад олоор … Анаагай совхоздо … гаран, Дээдэ-Тайлсын …до 4800 хурьган абтаад, …гээр түлжүүлэгдэнэ. …шэ хонишон Галина … Ара-Байса гэжэ га… хурьга абажа байнхай. Мүнөө 503 эхэ хонидhоо 359 хурьга түлжүүлнэ. Дүршэлтэй хонишон Юрий Тыкшеев 502 эхэ хонидhоо 364 хурьгатай болоо. Хурьгадынь тобир hайнууд, таряа талханай зүйл, hайхан үбhэ эдижэ захаланхай.

Энэ совхозой бэрхэ хонишод — СССР-эй Верховно Соведэй депутат Зоя Жамсаранова, Цыдендоржо Чимитов, Дышигма Мыдыкова гэгшэд зуун эхэ хонин бүридэ 61—75 хурьгатай болонхой.

Дээдэ-Тайлсын совхоздо хонишодой ажал мүн лэ амжалтатай ябана. Хонишод Леонид Краснопеев 568 эхэ хонидhоо 439 хурьга абанхай. Хонидынь олоор хурьгалhаар. Үнинэй хонишод Михаил Еремеев, Василий Белых, Петр Филиппов, Федор Павленко гэгшэд тус бүридөө 320—350 хурьга түлжүүлжэ байна.

Отара бүхэндэ совхозуудай, мүн аймагай зургаануудай зоотехнигүүд, ветеринари мэргэжэлтэд ябажа шалгана, заабари зүбшөөл үгэнэ, туhална.

Б. ЛАЙДАПОВ.
Хориин аймаг.

УЯЛГЫН ДҮҮРГЭЛТЭ — ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ГАРТА

Байгша оной түрүүшын хахад жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 150 мянган түхэригэй продукци худалдаад лэ республикынгаа 50 жэлэй ойс угтаха гэhэн социалис уялга «Электромашина» заводой коллектив абаhан юм. Энэ хараа түсэбөө бодото дээрэнь бэелүүлхын тула заводой хүдэлмэришэд эдэбхи үүсхэл гарган, эршэмтэй шангаар хүдэлжэ байна.

Кран бүтээдэг цехэй коллектив социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Энэ цехэй хүдэлмэришэд халаан бүриин даабари үлүүлэн дүүргэдэг болоо. Жэшээлхэдэ, Л. Р. Бимбаевай бригадын хүдэлмэришэд халаанайнгаа даабари 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, бүхы продукцияа эрхим шанартайгаар тушаана. Бимбаев тус цехтэ олон жэл хүдэлжэ, дүршэл шадабаритай болоhон тула, hайн шанартай продукци бүтээхэ хэрэгтэнь залуу хүдэлмэришэдтөө туhаламжа хүргэнэ. Тэрэнэй даадаг бригадада халаанай даабари дүүргэдэггүй хүн гэжэ үгы юм.

Түмэр шэрээгшэд В. Басаев, И. Бердюгин гэгшэд халаанайнгаа даабари мүн лэ үлүүлэн дүүргэнэ. Иимэ габшагайгаар ажаллаhан хүдэлмэришэд амжалта туйлахал ёhоороо туйлана. Эдэнэр юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи — шиидхэхы жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэхэл байха.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: (зүүн гарhаа) түмэр шэрээгшэд Г. М. Ключерев, А. М. Пенюгин, И. В. Бердюгин гэгшэд продукциингаа шанарые шалгана; түрүү бригадир Л. Р. Бимбаев.

Д. Балдановай фототекст.

Борис Михайлович Марелов газар үрэмдэхэ мэргэжэл шудалhан юм. Геологуудаар хамта Буряад ороной Баунт, Ярууна, Хэжэнгэ нютагуудта бэдэрэлгэ хэhэн. Олон жэлэй туршада газар үрэмдэжэ, баян дүй дүршэлтэй болоhон хүн юм. Эрхим hайнаар хүдэлhэнэйнгөө түлөө СССР-эй геологиин министерствын Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба. Байгша он соо эдэбхитэйгээр ажаллаха гэhэн зорилго урдаа табяад, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абанхай. Мүнөө халаан бүриингөө даабари 25—30 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Газар үрэмдэгшэ Б. М. Марелов.
Ц. ЦЫРЕНПАЖОВАЙ фото.

ҮДЭР БҮХЭНӨӨ—ҮНДЭР УРГАСАДА

ТҮГЭС БЭЛЭН БОЛОНХОЙ

Ерэхэ хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа, 9-дэхи табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэнь өөрөөhо таряанай болон бусад ургамалнуудай баян ургаса хуряажа, гүрэндөө ехээр худалдаха тухай парти, засаг түрын гаргаhан тогтоолые, хабарай тарилгада, хабаадалсаха машина техникэеэ саг болзортонь, hайн шанартайгаар бэлдэхэ тушаа Краснодарай хизаарайхидай, республикын Түнхэнэй аймагай механизаторнуудай хандалгануудтай манай колхозой механизаторнууд бултадаа hайнаар танилсанхай. Үнгэрhэн 1972 ондо манай Борьёогой тала ган гасуурта бүринье ехээр дайрагдаа. Наруули, ташалан ехэтэй полинууд, сабшалан дээрэхи ургаса сүм хосорhон байгаа. Гэбэшье манай механизаторнууд энээгээр зоригоо хухараагүй, мүнөө жэл ургаса ехээр абаха гэhэн зорилго урдаа табинхай.

Түбхын түрүүндэ бидэнэр хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ тракторнууд болон бусад техникэеэ hайн шанартайгаар заhабарилжа дүүргэхэ гэжэ шиидэhэн байгаабди. Энээнэй тула бригаданууд хоорондо социалис мүрысөөн эмхидхэгдээд, механизаторнууд тус тустаа уялгануудые даажа абаа hэн. Абтаhан уялгануудые дары дары шалгажа, хинажа байгаабди.

Мүнөө «ДТ-75» түхэлэй 25 тракторай 22-нь заhабарилагдажа гараад, үшөө гурбыень эдэ үдэрнүүдтэ дүүргэхэмнай. «МТЗ-50» түхэлэй 25 трактор бүхыдөө, «К-700» түхэлэй 4, «ДТ-54» түхэлэй 3 трактор бэлэн болоhоор үнинэй. Аймаг дотороо анха түрүүн «К-700» түхэлэй тракторнуудые абаhан юумэбди. Эдэ тракторнуудые шадажа хэрэглээ hаа, тон хүсэтэй, бүтээсэ ехэтэй байна. Жэшээнь, нёдондо бидэнэр хоёрынь газар хахалалгада табяа hэмди. Тэрээгээр сүүдхэдэ 20 гектар хүрэтэр газар хахалжа, 4 «ДТ-75» тракторай хэхэ ажал бүтээдэг байшоо. Манай эрхим механизатор Халиулин Фёдор Гафьятович жэл соо 3.137 гектар условно хахалалга энэ трактораар хэжэ, аймаг соогоо эрхимлээ hэн. Мүн ашаа шэрэхэдээ 2 тракторhаа үлүү ашаа тээгээд, хэдэн дахин түргэнөөр асардаг байшоо.

Энээнhээ гадна тракторай 29 плуг, 31 сеялкэ, 5 лущильник болон бусад машина заhабарилагдажа шалгагдаад, хадагалаанда табигданхай. Тракторна 3 бригадада нэжээд автозаправщигууд бии юм. Тэдэмнай мүнөө хабарай тарилгада хэрэгтэй болохо түлишэ, тоhодолгын хэрэгсэлнүүдые зөөжэ дүүргэхэ болоо. Механизаторнуудай байрладаг 1 полевой стан, 2 вагонщик бэлэн болонхой.

Техникэ заhабарилгын үедэ урдынхидал мэтэ республикын габьяата механизатор Базар Доржиевич Жигжитовэй хүтэлбэрилдэг 2-дохи бригадынхид түрүүлжэ гараа. Тэдэнэр техникэеэ түргэнөөршье, hайн шанартайгааршье бэлдэhэн байна. Өөрөө 20 гаран жэл механизатораар хүдэлжэ ябаhан энэ бригадир заhабарилгын шанарые наринаар хинадаг, эрилтэ ехэтэй хүн юм. Тиимэл хадаа тарилгынше үедэ hаад багатай байдаг.

1-дэхи, 2-дохи бригаданудые эрхилдэг залуу механизаторнууд Санжап Цыбиков (механик мэргэжэлтэй), Эдуард Цыремпилов (бригадирай hургуули дүүргэhэн) гэгшэдшье баhал эрилтэ ехэтэйгээр хүдэлжэ эхилээ. Эдэнэрэй хиналта доро заhабарилга hайнаар хэгдээ юм. Энэ заhабарилгын үедэ Раднаев Вл., Фёдоров П., Ванкеев К. гэгшэд дүй дүршэл ехэтэй механизаторнууд юм.

МТМ-эйн дархан Аюп Фалякович Сагдеевэй уран гараар хэгдэhэн зүйлнүүд тон ехэ гэжэ хэлэлтэй. Энэ хүн дүшөөд онhоо хойшо манай колхоздо нютагжаад, дархан сэлөөб нэрлүүлнэ, Заhабарилгын слесарь коммунист Санжап Дабаевай гараа хүргэдэггүй газар байдаггүй, ехэ шадабаритай слесарь тула, заhабарилгада ехэ оролдосотойгоор хандадаг юм. Комсомолой гэшүүд Валерий Бадаев, Сергей Лубсанов гэгшэд аха нүхэдhөө дутангүй ажаллаа. Заhабарилгын үедэ, хамаг хэрэгсэлнүүдээр хангадаг жолоошон Иван Жапович Раднажаповые нэрлэнгүй орхижо болохогүй. 5 жэлэй туршада МТМ-эйн жолоошон ябахадаа одоол энэ ажалай «hудалые» бариhан хүн гээшэ. Хаана ямархан түмэрэй хухархай, тросой таhархай хэбтэнэб, тэрэниие орхингүй суглуулдаг хүн юм. Энээнэйнгээ ашаар 1972 ондо түмэр түдэгын хаядаhа суглуулха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, республика соогоо түрүү hуури эзэлжэ, шэнэ «ГАЗ-53» автомашина шагналда хүртөө.

Гэхын хажуугаар үшөө дутагдалнууд бии гээшэ. Трактор жолоодохо 10 хүн дуталдана. Өөрын хүсөөр 15 залуушуулые hургажа байнабди. Теэд даб гээд залуушуулые томо трактор жолоодохоор табихада hаяа... байдаг юм. Се... ябажа хүнүүдые бри... томилхо ёhотой. Га... хоэой авто-трактор... хуушаржа байна. ... техникэдээ наринаар ... шэнэ техникэ оло... шухала гэжэ hанагд...

Мүнөө манай мех... нууд хабарайнгаа ... техникые заhабарил... гээд, хабарай тарил... мэринүүдэй эхилтэр ... хонин ажалай «ур... ряалгада» эдэбхитэй... баадалсаха байнабди.

Мүнөө жэл т... манай Буряадай рес... 50 жэлэй ойн хүнд... барайнгаа тарилгые ... үнгэргэхын түлөө ме... ханизаторнууд түг... болонхой.

В. ДАМ...
«Коммунизм» кол...
1-дэхи бри...
парторганиз...
секретарь, ин...
Зэдэ.

ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД hУРАЛСАНА

Прибайкалиин аймагай партийна, ажахын хүтэлбэрилэгшэд болон эдэбхитэдэй hургуулиин ээлжээтэ хэшээл hаяхан болобо. КПСС-эй райкомой дэргэдэ эмхидхэгдэhэн тус hургуулиин хэшээлнүүд hара бүри үнгэргэгдэдэг юм. Суглараашад «КПСС-эй XXIV съезд үйлэдбэри хүтэлбэрилгэ нарижуулха тухай» гэhэн темэ зүбшэн хэлсэбэ.

«Хүтэлбэридэ хабаатай теори ба бодото хэрэгүүд» гэhэн темээр Буряадай хүдөө ажахын институдай багша, экономикын эрдэмэй кандидат **Д. Р. Дарбанов** элидхэл хэбэ. Тэрэшэлэн «Прибайкалец» газетын редактор **А. Т. Афанасьев** «В. И. Ленин социализмын шатада экономико хүтэлбэрилхэ научна үндэhэ hуури тухай», хүдөө ажахын управлениин главна ветврач **И. С. Воронцов** «Ажахые хүтэлбэрилгын демократическа централизм», харгы заhабарилгын участогай начальник **А. П. Приходько** «Ажахынуудые хүтэлбэрилхэ түсэбүүд, тэрэнэй научна үндэhэ hуури» гэhэн темэнүүдээр элидхэл хээ.

КПСС-эй обкомой лектор **С. П. Харитонов** «СССР-эй уласхоорондын байдал тухай» лекци суглараашадта уншаба.

КОНСЕРВЫН ЗАВОДТО

РЕПОРТАЖ

Баргажанай адагай загаhанай консервын заводой коллектив hайн шанартай продукци ехээр гаргажа, ажалшадай эрилтэ хүсэд хангаха гэhэн шухала зорилго урдаа табидаг, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлжэ шададагшье болонхой. Юhэдэхи табан жэлэй хоердохи жэл соо эдэнэр тон эдэбхитэйгээр ажаллажа, хараалагдаhан түсэбhөө гаадуур 272 мянган баанха консервэ хэжэ гаргаа бэлэй. 1973 ондо—юhэдэхи түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ загаhаар олон зүйлэй консервэ hайн шанартайгаар хэхэ гэhэн зорилго урдаа табяад, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаба. Жэлэй даабари декабриин 25-да дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 140 мянган баанха консервэ хэхэ, ажалай бүтээсые 1,2 процентээр дээшэлүүлхэ, 32 хүдэлмэришэдтэ хоёрдохи мэргэжэл олгохо гээд тэрээн соонь хэлэгдэнэ.

Энэ хараа зорилгонуудаа бодото дээрэнь бэелүүлхын тула Баргажанай адагай загаhанай консервын заводой коллектив жэлэй эхинhээ бүри габшагайгаар ажаллажа байна. Халаанай даабари үлүүлэн дүүргэдэг түрүү хүдэлмэришэдэй тоо үдэр бүри олошорно.

—hайн шанартай консервэ ехээр гаргахын тула хүдэлмэришэднай яhала оролдоно, — гэжэ загаhаар консервэ хэдэг цехэй начальник Анна Сергеевна Копылова хөөрэнэ.

Загаhа сэбэрлэдэг цех заводой гол цехүүдэй нэгэн мүн. Цехэй олохон хүдэлмэришэд загаhа hайнаар сэбэрлэдэг, халаанай даабари 15-20 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг байха юм. Тус цехтэ олон жэл соо хүдэлhэн Августа Селиванова халаан соогоо 30 килограмм загаhа сэбэрлэхэ ёhотой аад, 45-50 килограммда хүргэжэ нүхэдтөө түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Татьяна Парамонова оролдосотойгоор хүдэлжэ, даабаряа үлүүлэн дүүргэhэн лэ байдаг.

Үдэрэй забhарлалгын урдахана загаhа сэбэрлэдэг цех соо орободи. Сагаан халаадтай хэдэн арбаад эхэнэрнүүд стол тойроод загаhа сэбэрлэжэ байнад. Августина Селиванова, Татьяна Парамонова гэгшэдэй ажаллажа байхыень харахада урмашахаар hэн.

— Залуу хүдэлмэришэднай түрүүшүүлэй дүй дүршэлыень халан абадаг. Халаанай даабари дүүргэдэггүй хүн манай цех соо үгы. Эдэнэй оролдолгын ашаар бидэнэр hайн шанартай консервэ ехээр гарганабди,—гэжэ Анна Сергеевна хөөрэнэ.

Консервэ хэдэг участогта бүришье хүлгөөтэй. Автомат линеэр хооhон баанханууд ерэжэл байна. Конвейерэй дэргэдэ зогсоhон хэдэн олон басагад загаhаар баан... дые дүүргэнэ. Эдэнэр ... соогоо дунда зэргээр ... мянган баанха бэлэн... дукци гаргадаг юм бай...

—Зарим үдэрнүүд... мянган баанха консерв... гаргадагбди, — гэжэ ко... хэдэг участогай бр... Анна Осиповна бидэндэ... жэ байгаа hэн. Эдэнэр ... забhарлалгын урдаха... мянга 300 баанха ... хэжэ гаргаад байба. ... дүүргэгдэhэн баанхану... вейер дамжан саашал... гаан халаадтай залуу... сагадай шударгыгаар ... жа байхань харагдана.

Загаhаар консерв... ажал яhала оньhожор... даhан юм байна. Тус ... хүдэлмэришэд оньhон ... никэеэ бүтээсэ ех... ашаглажа шадаhан... ашаар халаан бүриин... бари үлүүлэн дүүргэж... на гэжэ бидэнэр hайн... hэмди. Эдэнэр байгша ... абаhан социалис ... амжалтатайгаар бэе... hайн шанартай проду... ри ехээр гаргажа, бүх... мүрысөөндэ эрхимлэхэ ... гэжэ этигээ hэмди.

К. ЖАМЬЯ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү... дэлмэришэд (зүүн ...) Т. Парамонова, А. Се... ва гэгшэд ажалдаа.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВ... фо...

БУРЯАДАЙ РЕСПУБЛИКАДА ХЭГДЭХЭ КАРТОН

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Дошхон Сэлэнгэ голой эрьедэ, тэрэнэй Байгал далай руу урдан ородог газарhаа жаран километрэй зайда баригдажа байгаа. Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинадай түрүүшын ээлжээн ашаглалгада тушаагдаха дүтэлөө. Энэ хадаа Буряадай республикын саарhанай индустриин түрүүшын предприяти болохо юм.

«Лесная промышленность» газетын корреспондент В. И. Кондратьев тушаан абалгын гүрэнэй комиссиин түрүүлэгшэ—«Оргбумдревэй» начальнигай орлогшо П. П. Александровтай уулзажа, шэнэ комбинат, тэрэниие ашаглалгада тушааха бэлэдхэл тухай хөөрэхыень гуйhан байна.

— Сэлэнгын комбинат ямар онсо илгаатайб, hалбари хүгжөөлгэдэ ямар удха шанартайб?

— Комбинадай цехүүдтэ манай орон дотор бүтээгдэдэг түхеэрэлгэнүүд (угаан сэбэрлэхэ аппаратураhаа бэшэниинь), тодхогдохо гэжэ нэн түрүүн тэмдэглэхээр. Уралхиммашзавод, Днепропетровскын Артемой нэрэмжэтэ, Кинешемскэ, Белгородско болон бусад заводууд саарhанай индустриин найдамтай hайн, мүнөө үеын түхеэрэлгэ бүтээдэг болоо. Харин тэдэниие улам нарижуулан hайжаруулха. элирүүлэгдэhэн дутагдалнуудыень усадхаха хэрэгтэй.

Комбинат жэлдээ 290 мянган тонно целлюлозо, 280 мянган тонно картон амhарта хэхэ хүсэ шадалтай байха. Иимэ продукци бүтээн гаргахын тула тус бүридөө 145 кибометрэй хэмжээтэй арбан котел. жэл соо тус бүридөө 140 мянган тонно картон хэхэ хоёр машина тодхогдоо. Картон амhартаар арадай ажахын хангалга hайжаруулха хэрэгтэ Сэлэнгын комбинат горитой туhа нэмэри оруулха байна.

— Объектнүүд ашаглалгада хэр зэргэ тушаагдажа байнаб?

— Барилга - хабсаралгын участогуудта эгээл харюусалгатай хаhа ерэбэ. Хаа хаанагүй ажалай эдэбхи дээшэлээ, гээгдэлээ усадхаха гэhэн тэмсэл ябуулагдажа байна. Модо бэлэдхэлгын цехүүдтэ түхеэрэлгэнүүд туршагдажа эхилээ. hаяхан технологическа зомгооhоной түрүүшын ехэ парти гаргагдаа. Картон хэдэг машинын бүхы хуби, системэ нэгэ доро хүдэлгэхэ, шалгаха ажал хэгдэжэ эхилхэнь. Эдэ бүгэдэ электрын элшэ хүсөөр, халуун ууралаар, агаараар, уhаар хангагданхай.

— Эгээл «нарин» газар, дутагдал хаана бииб?

— Шаналга-угаалгын цехэй гол түхеэрэлгэнүүд туршалгада бэлэн болгогдонхой. Харин автоматикые хүдэлгэхэ щит, пультын, мүн угаалгын түхеэрэлгэ хабсаралга гээгдэжэ ябана. Досоо талын хүдэлмэри гээгдэлдэ оронхой. Содорегенерационно хоёрдохи котелой хабсаралга hаяхан эхилээ. Бусад янзын продукт болбосоруулха цехтэ хэгдэхэ ажал тон ехэ зандаа. Удаа дараалан, операци бүхэниие хойно хойноhоонь хэхэ хүдэлмэри дүүргэхэ график hаяхан зохёогдоhон байна. Объектнүүдэй бэлэн болохотойнь сасуу тэдэниие дары хүдэлмэриин комиссинуудта тушааха шухала болоо.

— Сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүд ямар бэ? Энэ талаар Сэлэнгын картонщигуудта онсо эрилтэ хэгдэнэ ха юм.

— Тиимэ. Бузарлагдаhан, промышленна хаядаhатай нэгэшье литр уhан Байгал руу орохо ёhогүй. Хэрэглэгдэhэн уhые дууhан hайнаар сэбэрлэн гаргаха мүнөө үеын сэбэрлэлгын түхеэрэлгэ комбинадта баригдахаар хараалагдаhан юм. Харин иимэ түхеэрэлгэ барилгын унжагайруулагдажа байhаниинь халагламаар. Энээнэй зэмэтэн — СССР-эй Промышленна барилгын министерствын «Буряадай управлени (начальнигынь К. А. Воскаянц) болон Хабсаралгын ба тусхай барилгын хүдэлмэриин министерствын Сибхиммонтаж (начальнигынь А. В. Шишов) юм.

— Сэлэнгын мэтэ иимэ ехэ комбинадта дүй дүршэлтэй хэдэн зуугаад хүдэлмэришэд хэрэгтэй. Энэ асуудал хайшан гэжэ шиидхэгдэнэб?

— Адлирхуу үйлэдбэритэй предприятинууд Сэлэнгэдэ ехэ туhаламжа үзүүлнэ. Технологическа лининүүд кадрнуудаар гол түлэб хангагдаа. Украинаhаа, Ураалhаа, Карелиhээ, Прибалтикаhаа ерэhэн целлюлознигууд, саарhашадтай эндэ уулзажа болохо. Тэдэнэр нютагай кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ туhална. Дүй дүршэлтэй мастернууд хүдэлмэриин газарта hуралсал эмхидхэнхэй. Саарhашанай мэргэжэлтэй болохо дуратай залуушуул техническэ мэргэжэлэй училищинуудые дүүргэд, Братска модоной промышленна комплекс болон Байгалай целлюлозын заводто практика гараhан байна. Гэбэшье кадрнууд дуталдана. Содорегенерационно котелнуудые, модоной зүйлнүүдые бусалган бэлдэхэ түхеэрэлгэ хангаха, бусад янзын продукт болбосоруулха цехтэ ажаллаха хүдэлмэришэд үсөөн. Главвостбумпром эгээл шухаг. хэрэггэй мэргэжэлтэй, дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэдые Селенгинск эльгээхэ ёhотой болоно.

— hүүлшын асуудал: Сэлэнгын саарhашадай тосхон хэр ургажа байнаб?

— Селенгинск городой түхэлтэй hуурин болонхой. Гол түлэб гурбан дабхар гэрнүүд баригдаа. Байрануудынь таатай зохид, хүйтэн, халуун уhаар хангагдаhан, hайнаар түсэблэгдэhэн юм. Тэдэндэ гурба мянган шахуу хүдэлмэришэд ажаhууна. Үхибүүд дунда hурагуулида. техническэ мэргэжэлэй училищида hуралсана, эдиршүүл ясли ба саадуудта хүмүүжүүлэгдэнэ. Залуу хүдэлмэришэд хамтын байратай.

Эндэхи гоё hайхан байгаали, агнуури уэхэ, загаhа бариха hайн эрхэ байдал бии гэжэ дээрэ хэлэhэндэ нэмээ хада, Селенгинск ошогты, Та энээн тухайгаа хожомынь хайрлахагүйт гэжэ сэхэ хэлэхээр.

1973 оной февралиин 6-най «Лесная промышленность» газетэhээ абтаба.

БАРИЛГАШАДАЙ УНИВЕРСИТЕТ

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой болон Зүүн Сибириин технологическа институдай үүсхэлээр экономико болон барилгын техникэ шудалха үдэшын университет Буряадай барилгын управлениин дэргэдэ үнгэрэгшэ жэлэй намар нээгдэhэн юм. Энэ университет барилгын түрүү онол арга, оньhон техникэ болон технологи шудалха гурбан факультедhээ бүридэнэ. Инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, мастернууд, барилгын участогай начальнигууд, управлениин отделнүүдые даагшад, экономистнууд үдэшын университедтэ hуралсажа, эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлнэ.

Зүүн Сибириин технологическа институдай багшанар, КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой хүдэлмэрилэгшэд, Буряадай барилгын управлениин хүтэлбэрилэгшэд университедтэ hуралсагшадта лекци уншадаг. Зүүн Сибириин технологическа институдай доцент, экономическа эрдэмэй кандидат Г. Н. Пивоваров «Түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гурим тухай» hонирхолтой лекци уншаhан юм. Улаан-Үдэ хотын главна архитектор Зильберман ойрын жэлнүүд соо хэгдэхэ барилганууд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэhэн байна. КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой таhагые даагша Очиров, Зүүн Сибириин технологическа институдай багша Батын гэгшэдэй хэhэн лекцинүүдые барилгашад hонирхон шагнаhан, ехэ юумэ ойлгожо абаhан байха. Лекци шагнаhанай удаа барилга дээрэhээ буулгагдаhан киножурналнуудые харадаг. Университедтэ hуралсагшад томо панэлеэр гэр бариха, гэрнүүдэй болон байшангай газаада талыень шэмэглэхэ, синтетическэ сабуу яажа хэрэглэхэ тухай киножурналнуудые хараа.

Үдэшын университедтэ hураhан мэргэжэлтэд ехэ юумэ ойлгожо абана. Киножурналнуудые хаража, оронойнгоо түрүү барилгашадай дүй дүршэлтэй танилсапа. Энэ университедэй гурбан факультедтэ гол түлэб Буряадай барилгын управлениин мэргэжэлтэд hуралсадаг гэжэ хэлэгдээ. Теэд Улаан-Үдэ хотодомнай имагтал Буряадай барилгын управлениин хүдэлмэришэд барилга хэнэ бэшэ aaб даа. Барилга хэдэг коллективүүд яhала олон юм. Тэдэ коллективүүдэй мэргэжэлтэд университедтэ hуралсадаг болоо hаань, ехэл hайн бэлэй. Ерэхэ намартаа энэ университедтэ hураха дуратайшуулай тоо бүри олошорхо аабза гэжэ найдагдана.

И. ПАССЕК,
үдэшын университедэй технологическа факультедэй староста.

ВОРОШИЛОВГРАДСКА ОБЛАСТЬ. **«Ворошиловградуголь» комбинадай мэдээжэ хоёр бригаданууд — «Украина» шахтын Социалис Ажалай Герой А. А. Мизецкий. «Комиссаровская» шахтын Ажалай Улаан Тугай орденто М. И. Ефимович гэгшын хүтэлбэрилдэг бригаданууд — түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлдэ социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай договор баталба.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. А. Мизецкий М. И. Ефимович (баруун гарhаа) 1973 оной договорто гар табиhанайнгаа hүүлээр дүй дүршэлөөрөө андалдаха, уулзалга үнгэргэхэ тухайгаа хөөрэлдэжэ байна.

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДhАА МЭДЭЭСЭНЭ

РСФСР:

адресынь—хүдөө нютаг

ХАБАРОВСК. С. Орджоникидзиин нэрэмжэтэ нефть бүйлуулгын заводhоо түлишэ тээhэн хүндэ ашаанай поезд февралиин 7-до гаража ошобо. «Тосхоной ажалшадта И. Ф. Кирсановай бригадаhаа» гэжэ олон цистернэ дээрэнь бэшээтэй.

Энэ поезд юрын бэшэ юм. Түмэр замайхид түсэбөөр хараалагдаагүй цистернэнүүдые гаргажа үгэхэ баатай болоо. Нефть бүйлуулагшад февральда даабариhаа гадуур гурба мянга гаран тонно бензин, дизелиин түлишэ гаргаад байна. Иван Филиппович Кирсановай бригада жэлэй эхинhээ 1.600 тонно түлишэ түсэбhөө гадуур гаргаhан магтаалтай.

Коммунист И. Ф. Кирсановай хүтэлбэрилдэг коммунис ажалай коллектив түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлдэ даабариhаа гадуур мотоорой арба мянган тонно түлишэ гаргажа, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ үгэхые шиидэнхэй. Коллективэй бүхы хүдэлмэришэд дүтэрхы олон мэргэжэл шудаланхай. Хүн бүхэниинь дээгүүр разрядтай, хүн бүхэн hурадаг, мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг. Мүрысөөнэй түрүүшүүл нефтиин сэбэр тунгалаг продуктнуудые шэлэн илгалгые нормоhоо хоёр процентээр дээшэлүүлээ. Энэнь түсэбhөө гадуур продукци гаргалгын шухала нөөсэнь болоно.

УКРАИНА:

холимог тэжээл—конвейерээр

ХАРЬКОВ. Харьковай холимог тэжээлэй заводой коллектив бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсон, жэлэй түсэбhөө гадуур найма мянган тонно продукци бэлдэхээр шиидэбэ. Энэ уялгын ёhоор бүйлуулагдаhан түрүүшын мянган тонно холимог тэжээл шубуунай, малай фермэнүүдтэ эльгээгдээ.

Заводто ажал үргэнөөр оньhожоруулагданхай. Сүүдхын туршада 800 тонно продукци гаргадаг түхеэрэлгэнүүдые халаан соогоо долоон хүдэлмэришэн хангана. Бутарган жэжэдхэдэг, багсалан хэhэг болгодог хүсэтэ оньhон, сепараторнууд нэгэшье минута зогсонгүй, шэмэтэй, арбан табан зүйлэй тэжээл малда бэлдэнэ.

Технологическа лини ажалые нэгэтэшье таhалдуулнагүй. Ямар нэгэ юумэнэй эбдэршөө hаа, хэрэгтэй нөөсэ механизм хэрэглэгдэнэ.

КИРГИЗИ:

үүсхэлшэдэй бэдэрэлгэ

Киргизидэхи Майли-Сайска электроламповын завод hайжаруулагдаhан түрүүшын миллион лампа гаргаба. Иимэ лампануудые бүтээхэдээ, завод 30 мянгаhаа дээшэ түхэригэй алмалта хэнэ.

Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө заводто дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ творческо бэдэрэлгэ хадаа онсо шэнжэнь болоно. Предприятиин инженернүүд ба техникүүд технологическа ажал хэрэгүүдые нарижуулхын тула хүбиин түсэб-уялга табижа ажаллана. 150 ватт хүсэтэй лампочка 80 миллиметр диаметртэй колботой байха гэжэ тоологдодог hэн. Теэд В. Бецониной хүтэлбэрилдэг коллектив 65 миллиметр диаметртэй колботойгоор иимэ лампа хэжэ шадаба. Энэнь ехэ алмалта үгэнэ.

Заводой коллектив 307 миллион лампа энэ жэлдэ бэлдэхэ гэhэн зорилго урдаа табинхай. Тэрэниие амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ үүсхэлшэдэй бэдэрэлгэ, зохёон байгуулхы ажал туhална.

АЗЕРБАЙДЖАН:

ШАНАРЖУУЛАГДАhАН РУДА

ДАШКЕСАН. Азербайджанай горно-шанаржуулгын комбинадай гаргаhан түмэрэй рудагай концентрадай тонно бүхэнhөө урданайхиhаа 60 килограммаар үлүү сэбэр металл гарана. Кавказай шэлыя хоёр мянган метр үндэртэ бүлэг барилгын ашаглалгада ороходо, предприяти түмэрэй рудае шанаржуулха түрүү, «нойтон» арга хэрэглэжэ шадаха болоо.

ТАДЖИКИСТАН:

КОЛХОЗОЙ ИНТЕЛЛИГЕНТНҮҮДЭЙ СОВЕТ

ДУШАНБЕ. Интеллигентнүүдэй совет Таджикистанай Гиссарай талын Ленинскэ районой «Победа» колхозой парткомой дэргэдэ байгуулагдаба. Энэ колхоздо ажа... ажалладаг хүдөөгэй мэр... тэд — багшанар, б... кын хүдэлмэрилэгшэд, ... муud, инженернүүд ... врачнар, тэдэнэй бүр... ороно. Элүүр энхын, ... нис ажаhуудалай, лите... болон искусствын гур... ци эмхидхэгдээ. Секц... хүдөөгэй кишлагуудта ... hуугшадай дунда пр... дистска болон ниитэ-сөё... ажал ябуулна. Дунда h... линуудай нэгэндэ ба... Н. Арипова соведые ху... рилнэ.

Тосхоной түхэл ша... билна. Колхозой кишла... 12 hургуули, медици... дөөгэй 5 пункт, 4 б... кэ, тушаан абалгын ... ажаhуудалай комбинат, ... ран, стадион бари... hургуулиин, хүүгэдэй ... зүргаануудай барилга ... нэ. Колхоз залуу мэрг... дые хүлеэнэ: энэ ... хүбүүд, басагад респ... вузууд, техникумүүдтэ ... ралсана.

Агууехэ Октябриин ... тээ Туркестанай хизаар... байhанhаа олон мэрг... мүнөө энэ колхоздо хү...

Ажалшад зүбшэнэ, дурадхана, шүүмжэлнэ

Табшагай ажалай эхин

(Редакцида ерэһэн бэшэгүүдэй шэнжэлэл)

...ҮСЭБТЭ ТАБАН жэлэй ...ахы гурбадахи жэлэй ...ушын һара дүүрэбэ. Энэ ... соо манай газетын ре... хамтадаа 315 бэшэг ..., тэдэнэй олонхинь га... хуудаһануудта толи... байна. Тэдэ бэшэ... шэнжэлэн харахада, ...инь ССР Союзай байгуу... 50 жэлэй ойн бая... ажалай дүнгүүдтэ зорюу... байха юм. Тиимэ ... ёһотойл даа. Бүхы со... ..., тэрэ тоодо Буряад ... ажалшад он жэлэй ..., хэһэн бүтээһэн ... шүүмжэлэн согсолжо, ...гдээгүй арга боломжо... ба нөөсэнүүдээ элирүү..., саашанхи хараа түсэ... тодорхойлдог заншал... болонхой ха юм.

... талаар нэгэ жэшээ ... КПСС-эй Кабанскын ...омой нэгэдэхи секретарь ...итовой «Дүнгүүд согсо..., зорилгонууд тодорхой...» гэжэ горитойхон кор...нденци газетымнай ян... 20-ной номерто толи... һэн. Энэ корреспон... соо аймагай промышл... предприятинуудай, сов...удай ажалшадай дунда ...айрай жэлдэ дэлгэрһэн ...лис мүрысөөнэй дүнгүүд ...энэ жэлэй зорилгонууд ... тодорхойтоор хөөрэгдэ... Аймагай хүдэлмэришэн ... хүдөөгэй ажалшад, ара... интеллигенци үнгэрэгшэ ... ехэхэн амжалта түйла..., абаһан уялгануу... дүүргэһэн тухайгаа ...» гээд энэ коррес... соо уншанабди.

...анскын аймагай таряа... 1972 ондо ороохо таряа ... худалдаха түсэбөө ... процент, хартаабха — ... процент дүүргэһэн бай... Мүн мяха, һү, үндэгэ ху... түсэб үлүүлэгдээ һэн. ...гай промышленна хоёр ...приятии КПСС-эй ЦК-гай, ...эй Верховно Соведэй ...диумэй, Совет прави...ствын, ВЦСПС-эй ойн бая... Хүндэлэлэй тэмдэгээр ...дагдаһан байна. Нимэрхүү ...лон мэдээсэлнүүд, һо...олтой корреспонденци... газетэдэ үдэр бүри то...огдожо байгаа.

...мышленностиин, ба..., транспортын ба хү... ажахын хүдэлмэрилэгшэ... дунда бүхэсоюзна социа... мүрысөө дэлгэрүүлхэ ту... КПСС-эй ЦК-гай, Совет ...тельствын, ВЦСПС-эй ... комсомолой ЦК-гай тог...нүүд хэблэлдэ толилогдоо ... Тэдэнине коллектив бү... зүбшэн хэлсэхэ, шэнэ ...эй зорилгонууд тодорхой...һон, социалис уялганууд ...ан абтаһан байна. Пред...ятинуудай, колхоз ба сов...хозуудай, бригада болон фер...муудэй ажалшадай шэнэ ...эй зорилгонууд тухай олон ... тобшо мэдээсэлнүүд, дэлгэрэнгы корреспонденцинүүд редакцида абтажа, газетэдэ толилогдоо һэн.

Энэ асуудалаар КПСС-эй **Прибайкалиин райкомой нэгэдэхи секретарь** Н. Шелковниковой «Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсон», Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **А. Ирилчеевэй** «Ажалшадай эдэбхи абьяастай», Зэдын аймагай Ленинэй орденто Борьёогой совхозой парткомой секретарь **Ж. Ванкеевэй** «Амжалтаяа улам арьбадхан...» гэжэ горитойхон статьянууд газетэдэ толилогдоһон байгаа. Тэдэ статьянууд соо нютагай ажабайдалай бодото жэшээнүүд һайнаар хэрэглэгдэһэн байха юм. Тиимэһээ гүнзэгы удхатай байжа, олон уншагшадай анхарал татаһан байна.

Мүнөө республикын хүдөөгэй ажалшадай эгээл харюусалгатай ажалай хаһа — малай үбэлжэлгэ ябажа байна. Энэ үедэ бэлэдхэгдэһэн үбһэ тэжээлээ зүбөөр, ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ асуудал тон шухала удха шанартай болоно. Буряадай хүдөө ажахын институдай багша Б. Мункоев тэжээл зүбөөр хэрэглэхэ асуудалаар томохон хоёр статья бэшэжэ, газетэдэ удаа дараалан толилуулһан юм. Тэдэ статьянуудые колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэд, малшад һонирхон уншажа, ажалдаа туһатай юумэ ойлгоһон байха.

Үнгэрөөшэ ойн баярай жэлдэ Баргажанай леспромхозой коллектив һайнаар хүдэлжэ, түсэбтэ даабари, абаһан социалис уялгануудаа амжалтатай бэелүүлээ һэн. Тиигэжэ энэ коллектив КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет правительствын, ВЦСПС-эй ойн баярай Хүндэлэлэй тэмдэгтэ хүртэһэн байгаа. Манай газетын январиин 27-ной номерто тус леспромхозой коллективэй хүдэлмэриин дүнгүүд, табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ хараалһан зорилгонууд тухай тодорхойгоор хэлэгдэһэн байна.

Предприяти болон ажахынуудай партийна, профсоюзай организацинууд, нютагай Соведүүд ажалшадай дунда политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха, социалис мүрысөө эмхидхэхэ, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри улам һайжаруулха талаар үдэр бүри ехэ ажал ябуулжа байдаг гээшэ. Тэдэнэй ябуулдаг хүдэлмэри, саашанхи зорилгонууд тушаа хэдэн корреспонденци газетэдэ барлагдаа һэн. Энэ асуудалаар КПСС-эй обкомой таһагые даагшын орлогшо Б. А. Аюров, облпрофсоведэй секретарь Д. Ринчино болон бусад нүхэдэй газетэдэ толилогдоһон статьянуудые һонирхон уншамаар.

Нёдондо жэл манай газетын хүдөө бэшэгшэдэй хэдэн пост аймагуудта, ажахынуудта эмхидхэгдэһэн байгаа. Захааминай аймагай Санагын совхоздо, Түнхэнэй аймагта эмхидхэгдэһэн хүдөө бэшэгшэдэй постнууд һайнаар хүдэлнэ гэжэ тэмдэглэмээр. Санагын совхоздохи постын түрүүлэгшэ **С. Санжитов**, Түнхэнэй аймагтахи постын гэшүүн **И. Фёдоров** гэгшэд январь һарада тус тустаа 2 корреспонденци эльгээжэ, газетэдэ гаргуулһан байна.

Газетын хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдэй тоо саг үргэлжэ олошоржо байна. Үнгэрэгшэ һарада хэдэн хүн түрүүшынгээ бэшэгүүдые редакцида эльгээгээ. Тэдэнэй тоодо **Р-С. Сымбеев, В. Шаганов** (Түнхэн), **И. Федоров** (Кабанск), **Б. Цыренов** (Хойто-Байгал), **Ш. Бамбалаев** (Аха) болон бусад оролсоно. Эдэ нүхэдэй түрүүшын бэшэгүүд газетэдэ толилогдоо һэн.

Хэжэнгэ тосхондо ажаһуугша, хүдөө бэшэгшэ **П. Содбоев** аймагай суута хонишодой нэгэн Шоён Намжилов тухай һонирхон уншамаар зураглал бэшээ. Тэрэнь һаяхан газетэдэ толилогдобо. Хүдөө бэшэгшэд **Ц-Х. Гомбэдоржиева, Д. Доржиев** (Хори) **Б. Шоёнов** (Захаамин), **Б. Мироманов, Б. Бальчинов** (Улаан-Үдэ) болон бусад газетын хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсана, саашадаашье хабаадаха бэзэ гэжэ найдана-бди.

Хүндэтэ хүдэлмэришэд ба хүдөө бэшэгшэд, уншагшад! Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ — 1973 ондо Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын тогтоһоор 50 жэл гүйсэхэнь. Предприятинуудта, колхоз ба совхозуудта, коллектив бүхэндэ социалис мүрысөөн улам эршэтэйгээр дэлгэрнэ. Ябаһан, ошоһон лэ газартатнай эршэтэ ажалай сууряан соностоһон шэнги дуулдажа байхал. Хаанашье ябаа һаа, ажалай баатарнуудтай заатагүй уулзахат. Адууһа малай үбэлжэлгэ, хонидой түл абалга, хабарай тарилгада бэлдэлгэ гэхэ мэтэ шухала ажал хаа хаанагүй ябажа байна. Эдэ бүгэдэ тухай тобшохонооршье, тодорхойгооршье түргэхэн бэшээд, редакцида эльгээжэ байхыетнай хүсэнэбди. Эндэ тэндэ дайралдадаг зарим тэды дутагдалнууд тухай мартажа болохогүй.

«Манай үеын хүн» гэһэн очеркнуудай конкурс нёдондо соносхогдоод, республикын 50 жэлэй ой болотор үргэлжэлүүлэгдээ һэн. Нёдондо энэ конкурсдо олохон хүдөө бэшэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан юм. Энэ жэлдэшье түрүүшын очеркнууд конкурсдо орожо байна. Газетымнай эдэбхитэд энэ конкурсдо бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсаха бэзэ гэжэ найданабди.

Танай бэшэг, очерк, корреспонденцинүүдые газетын редакци хүлеэнэ.

Холбоо барисаамнай бэхижэнэ

Хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ асуудал ороной бүтэдэ арадай хэрэг гэжэ нарти, правительствын шиидхэбэринүүд соо нэгэнтэ бэшэ хэлэгдэдэг гээшэ. Тиимэһээ предприятинуудай коллективүүд хүдөөгэй ажалшадта ехэ туһа хүргэхэ зэргэтэй болоно. Манай Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй коллектив һүүлшын хоёр жэлдэ энэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулна. Заводой хүдэлмэришэд Яруунын аймагай совхозуудай ажалшадтай холбоо барисаатай болонхой.

КПСС-эй обкомой тусхай шиидхэбэриин ёһоор манай завод хүдөө ажахын машинануудай 13 ондо ондоо запасной часть бүтээхэ ёһотой юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ завод 10 ондоо запасной часть олоор бэлдэжэ, Яруунын ажахынуудта үгэһэн байна. 1971—1972 онуудта завод 50 мянган түхэригэй элдэб янзын материалнуудые шефтэә абаһан ажахынуудта үгэһэн юм.

Һүүлэй юһэн жэлэй туршада Нисэнгын совхоздо манай хүдэлмэришэд ехэхэн барилгануудые хэбэ. Тус ажахыда манай заводой нүхэр Мясниковой хүтэлбэрилдэг пенсионернүүдэй бригадын гэшүүд үнеэдэй 13, хонидой 15, түгалай 11 байра бариһан байна. Тиихэдэ малшадай һууха хэдэн гэр баригдажа, ашаглалгада оруулагдаһан байха юм.

Заводой үнинэй хүдэлмэришэн И. К. Гореловэй хүтэлбэри доро тус аймагай «Комсомольский» совхоздо барилгын бригада удаан саг соо ажаллана. Яруунын совхоздо нүхэр Гордеевэй бригада яһала ехэ шефскэ туһаламжа хүргэжэ байдаг. Аймагай ажахынуудта туһаламжа хүргэдэг заводой бүхы хүдэлмэришэд дүй дүршэлөөр баян, коллективэйнгээ дунда нэрэтэй солотой болоһон хүнүүд юм.

Заводой хүдэлмэришэд совхозуудай ажалшадтай хирэ хирэ болоод лэ уулзалга үнгэргэдэг ёһо заншалтай болонхой. ЛВРЗ-гэй соёлой ордондо жэл бүри заводой, совхозуудай түрүүшүүлэй — коммунис ажалай ударнигуудай слёт үнгэргэгдэнэ. Тиихэдэ заводой комсомолшууд, залуушуул совхозуудтахи хүдөөгэй библиотекэнүүдтэ уран һайханай, хүдөө ажахын болон бусад хэдэн зуугаад ном бэлэглэн үгэһэн байха.

«Коммунизм байгуулгын мүнөөнэй шатада хүдэлмэришэн ангиин, таряашад болон интеллигенциин әбдаршагүй холбоо барисаа улам бэхижүүлхэ асуудал гүн удха шанартай болоно. Коммунизм байгуулгада гол үүргэ эзэлдэг хүдэлмэришэн анги энэ холбоо барисаа бэхижүүлгэдэ ехэ хүсэн болохо зэргэтэй» гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев СССР-эй профсоюзуудай XV съезд дээрэ тэмдэглээ һэн. Шефскэ туһаламжа хадаа энэ холбоо барисаа бэхижүүлгэдэ ехэ нүлөөтэй гэжэ һанагдана. Тиимэһээ заводой хүдэлмэришэд Яруунын аймагай совхозуудай ажалшадта саашадаа бүри ехэ туһаламжа хүргэжэ байха зорилготой.

Д. ДАРМАЕВ,
заводой хүдэлмэришэн.

Арьбантын эзэн

Ахын аймагай ажахынуудта адуун һүрэг яһала олон юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ эндэхи адуунай тоо толгой олошоруулжа, арьбанта мяха ехээр гүрэндэ худалдадаг болохо асуудалда ехэ анхарал хандуулна. Эндэ дүй дүршэлөөр баян адуушад баһал олон болонхой.

Владимир Дулмаевич Нюлхаев эндэхи «Улаан Аха» колхоздо адуушанаар хүдэлнэ. Арба гаран жэл соо энэ ажалда ябажа, һайн дүршэл шадабаритай болоһон юм. Энэ нүхэр үнгэрөөшэ ойн баярай жэлдэ харууһалжа байһан 100 гүүн бүриһөө 62 унага абажа, бултыень томо болгоһон байна.

— Энэ жэл нютагтамнай аргагүй ехэ саһан орожо, адуунай бэлшээри муудаад байна. Тиимэһээ бэлшээриин газар һайнаар хэрэглэхэ гээшэ тон шухала болоно. Нэгэ газарта хэдэн хоног соо адуугаа бэлшээгээд, ондоо тээшээ нүүхэ баатай болонобди, — гэжэ нүхэр Нюлхаев хөөрэнэ.

Тон зүбөөр хэлэнэ. Адуун һүрэг гол түлэб бэлшээриик хүсөөр лэ ондо ородог ха юм. Тиимэһээ адуушан бүхэн бэлшээриингээ газарые һайса мэдэхэ, зүбөөр ашаглаха ёһотой бшуу. Владимир Дулмаевич энээниие һайнаар ойлгонхой.

Арьбантын эзэн Владимир Нюлхаев малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, энэ үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхын түлөө ехэ оролдолго гарган ажаллана. Республикынгаа ойн баярай жэлдэ нёдондонойхиһоо үсөөн бэшэ унага абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ зорилго урдаа табинхай. Мүнөө адуун һүрэгынь тобир тарган, гарза хоролтодо ороногүй.

— Владимир Нюлхаев колхозоймнай бэрхэ малшадай нэгэн юм. Даабарита ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг. Тэрэнэй хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ байһанда ямаршье һэжэг түрэнэгүй, — гээд «Улаан Аха» колхозой хүтэлбэрилэгшэд хөөрэлдэдэг болонхой.

Д. ДУГАРОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: адуун һүрэг бэлшээридэ. Адуушан В. Д. Нюлхаев.
Авторай фото.

Шэпэ кино харадаг һаа...

Бэшүүрэй аймагай Бодонгуудай совхозой Амгаланта нютагта гол түлэб хонин ажалтай хүдэлмэришэд ажаһуудаг юм. Мүнөө ажалаймнай халуун хаһа — түл абалга эхилбэ. Сүлөөтэй сагтаа ажалайнгаа һүүлээр культурнаар амарха, һонирхолтой кино хараха дуратай хүнүүд нютагтамнай олон.

Амгаланта нютагта яһала зохид клуб бии юм. Тэндэ нарин пленкотой кино гаргахэ «Украина» гэжэ аппаратура тодхогдонхой. Кино гаргагданагүй гэжэ эндэ хэлэхээ һанаагүйбди. Саг соогоо кино гаргагдадаг байбашье, гансал хуушарһан, үнидэ хэды дахин хараһан фильмүүд гаргагдадаг байха юм. Тиихэдэ буряад хэлэн дээрэ нэгэшье кино хараагүйбди.

«Яахадаа хуушан кино гаргана гээшэбта?» гэжэ киномеханигта хандахада, «Аймагай түбһөө нимэл фильм эльгээнэ ха юм. Минии яахашье аргамгүй болошонол» гээд харюусадаг заншалтай.

Аймагай кинофикациин хүдэлмэрилэгшэд энээн тухай мэдэһэн байбашье, «нюдэ балай, шэхэ дүлии» болоһондол ябанад гээшэ ха. Шэнэ кино хаа-яашье харадаг һаа, зохид лэ байха һэн ха.

Б-Н. ДУГАРОВ.

Хонишод һуралсана

Зэдын аймагай колхоз, совхозуудай хонин ажалай хүдэлмэрилэгшэд түрэл республикынгаа 50 жэлэй ойе угтуулан, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан юм. Тэдэнэр малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсонхой. Энэ жэлдэ аймаг дотор хамтадаа 125 мянган хурьган абтаха гэхэ гү, али 100 эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 89 хурьган абтахаар хараалагданхай. Тиихэдэ хонин бүриһөө 3.6 килограмм нооһон хайшалагдаха, гүрэндэ 13.500 центнер «сагаан алтан» худалдагдаха байна. Хонишод абаһан уялгаяа дүүргэхын тула ехэ оролдолго гарган хүдэлжэ байнхай.

Партиин райком, аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлени һүүлэй жэлнүүдтэ малшадай мэргэжэл дээшэлүүлхэ асуудалда ехэ анхарал табидаг болонхой. Дүрбэн жэлэй саада тээ аймагай хонишодой һургуули эмхидхэгдээ һэн. Тэрэ сагһаа хойшо энэ һургуулида 250 гаран хонишон һуралсажа, мэргэжэлээ дээшэлүүлээ.

Һуралсалайнь программа жэл бүри шэнэдхэгдэжэ байдаг юм. Тэрээн соонь хонин ажалые саашадань хүгжөөхэ асуудалда гол анхарал хандуулагдана. Мүн тиихэдэ юһэдэхи табан жэлэй түсэб тушаа, уласхоорондын асуудалаар элидхэлнүүд уншагдажа байдаг.

Хонишодой һайнаар һураха эрхэ байдал олгохо, мүн амарха асуудалнуудта ехэ анхарал табигдана. Һуралсажа байһан сагтань дунда зэргын салин хүлһэн түлэгдэжэ, түлөөһэгүй эдеэ хоолоор хангагдана, хүдөө ажахын ба бусад темэнүүдээр кино харуулагдана.

Хүдөө ажахын управлениин, колхоз болон совхозуудай мэргэжэлтэд хонишодто лекци уншана, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Л. Н. Вершинин, Д. Р. Рабжуев, Ц-Д. С. Цыренов Г. Д. Жанцанов болон бусадай элидхэлнүүдые хонишод һонирхон шагнадаг болонхой. Тэдэнэй элидхэлнүүд гүнзэгы удхатай байдаг, элидхэл соонь нютагай жэшээнүүд олоор хэрэглэгдэнэ. Тиимэл хадаа һонирхолтой байдаг гээшэ. Аймагай «Мир» колхозой түрүүлэгшэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Д. Ю. Цыбикжапов ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Кремлиин ордон соо болоһон баярай суглаан тухай хонишодто һонирхолтойгоор һаяхан хөөрэжэ үгөө.

Хонишод түрүү дүй дүршэлтэй танилсана. Ленинэй орденто Борьёогой совхозой суута хонишон Д. Я. Свистуновой отарада һуралсажа байһан бүхы хонишод ошожо, энэ отарын хонишодой ажалай нюусатай танилсаа һэн. Нүхэр Свистунов ажал хүдэлмэри тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэһэн байна. Энэ отарынхид нёдондо 100 эхэ хонин бүриһөө 134 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө 4 килограмм 610 грамм нооһо хайшаһан юм.

Хонишодой һуралсал тэдэнэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ хэрэгтэ гол үүргэ дүүргэнэ гэжэ тэмдэглэмээр. Аймаг дотор ажалша бэрхэ хонишод жэл бүри олошорно. Г-С. Цыремпилова, Н. Гомбоев, Г. Рабдаев, Т. Чупышева, Л. Иванов, Ц. Аюшеев, Л. Идамжапов, Ц-Д. Норбоев болон бусад олон хонишод ганса аймаг дотороо бэшэ, харин бүхы республика соогоо мэдээжэ болонхой.

Б. ДАРМАЕВ,
КПСС-эй Зэдын райкомой инструктор.

„Хэн зэмэтэйб?“

Иимэ гаршагтай багахан бэшэг манай газетын январиин ...-нэй номерто тунхаглагдаһан байгаа. Зэдын аймагай Гун... уулын оройдо ретранслятор баригдажа, эндэхи хүн зон ...левизор хараха аргатай болоо һэн. Теэд тэрэ ретранслятор... хэгдэдэг дамжуулгануудай шанар муу байна, заримдаа ...рограммын ёһоор дамжуулгашье болоногүй гэжэ тус бэшэг... шүүмжэлэгдэһэн юм.

Тус бэшэг тушаа хоёр харюу редакцида ороһон байна. ... харюунууд эндэ толилогдоно.

***

«Республикын хүдөө нютагуудта 19 ретранслятор баригдажа, ажалшад телевизор харадаг болонхой. Тэдэниие бари...н тула таатай зохид эрхэ байдал хэрэгтэй юм. Зэдын аймагай Гунзан уулада ретранслятор табихын тула шэн...гын ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байгаа. Тиигэхэдэ Эрхүүгэй ...лецентрһээ абтажа боломоор сигналынь нормоһоо холо ба... гэжэ элирүүлэгдэһэн юм.

Хэды тиимэ байбашье һаань, аймагай ажалшадай эрилтые ...сэндэнь хүргэхын тула, мүн СССР-эй Верховно Соведэй депутат Д. Ю. Цыбикжаповай энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан дээрэһээ Гунзан уула дээрэ ретранслятор бариха гэжэ шиидхэгдэһэн байгаа. Тиихэдэ энэ ретранслятор гансал Эрхүүгэй телецентрһээ дамжуулга хэхэ, мүн дамжуулгын шанар һайжаруулхань бэрхэтэй гэжэ сэхэ хэлэгдэһэн юм.

Гунзан уула дээрэхи ретранслятор Зэдын аймагай колхозуудай соведэй мэдэлдэ юм» гээд республикын радиотелевизионно дамжуулгын станциин главна инженер Б. Цырендондоков һаяхан редакцида мэдээсэбэ.

***

«Тус бэшэг соо хэлэгдэһэн дутагдалнууд булта зүб байба. Эндэхи ретранслятор Сэлэнгын аймагай Ташар нютагай ретрансляторһаа дамжуулга хэдэг юм. Дамжуулгын шанар һайжаруулха талаар зохихо хэмжээнүүд абтажа байна» гээд Зэдын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Жаргалов С. Б. газетын редакцида һаяхан мэдээсэһэн байна.

«Буряад үнэндэ» бэшэһэнэй һүүлээр

«Гоёл байна даа»

Эндэ табяатай үйһэн түйсэ, элдэб түхэлэй модон амһартаһаа эхилээд, эрдэмтэ Д. Банзаровта хабаатай зүйлнүүдые һонирхон харанабди. Тиигэхэ зуураа Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ түүхын музейн хүдэлмэрилэгшын хөөрөөе шагнанабди. Эндэ, манай нютагта, Буряадай түрүүшын эрдэмтэ түрэһэн. Тэрэнэй нэрэ хүндэдэ 1969 ондо энэ музей нээгдээ һэн.

Тэрэ сагһаа хойшо гурбан жэл үнгэрбэ. Үнэтэ олон зүйл музейдэ жэлһээ жэлдэ олошорно.

Музейн директор Я. Н. Малханов ажалдаа тон дуратай хүн.

— Түрэл хизаарайнгаа түүхэ һайн мэдэхэ, сэгнэхэ ёһотойт, — гэжэ Январин Николаевич бидэндэ хэлэнэ.

Нютагайнгаа музейе һонирхон харахадаа, бидэнэр уг гарбал тухайгаа һонин юумэ мэдэхэ болонобди. Жэшээлхэдэ, энээхэн модон анзаһантай олон үеын хуби заяан холбоотой.

Саашань Дайшалхы болон ажалай алдар солын танаг соо ороноблди. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда наһа бараһан нютагаймнай хүнүүдэй список байна. Суута байлдаашан Гармажап Аюрович Гармаев Дээдэ-Тори тосхондо түрэһэн. Тэрэнэй дайшалхы намтарые музейдэ орогшод, залуу үетэн һонирхон харадаг. Аймагаймнай ажалшадай түйлалтанууд мүн лэ олоной анхарал татана.

Удаань һанамжа, дурадхалнуудай дэбтэртэй танилсабабди. Ажалай ветеран Я. Н. Малхановта зорюулагдаһан, тэрэнэй эдэбхи үүсхэлтэй ажал тухайнь дулаахан үгэнүүдые уншанабди.

Нютагайнгаа түүхэ тухай хөөрэһэн музейтэй байхада, гоёл байна даа.

Зэдын аймаг.

З. МУНКУЕВА.

Жэшээ абамаар

Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхоздо үндэр наһатай болоно, пенсидэ гарабашье, хамтын ажалда хаба шадалаараа хүдэлжэ ябадаг үбгэд, хүгшэд олон юм. Федот Ильич Молчанов тэдэнэй нэгэн болоно.

Федот Ильич түрэл нютагтаа хамтын ажахын эмхидхэгдэһэнһээ хойшо дүшэ гаран жэл соо таһалгаряагүй ажаллана. Энэ нүхэр шадамар бэрхэ модошо дархан гэжэ суутай болонхой. Бүхы наһаараа барилгашадай бригадада ажаллана. Тэрэнэй гараар колхозой түб һууринда, бригада болон фермэнүүдтэ малай олохон байранууд, склад ба гэрнүүд баригданхай.

Нүхэр Молчанов ямаршье ажалда хүдэлөө һаа, хододоо магтаалтай ябадаг юм. Колхозой правлени ба партийна организациин Хүндэлэлэй хэдэн грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүд тэрэнэй шударгы бэрхэ ажалай эли тодо гэршэ болоно.

Энэ нүхэр 1968 ондо пенсидэ гараһан байгаа. Теэд дуратай ажалаа орхёогүй. Үнгэрөөшэ ойн баярай жэлэй зунай дулаан сагта хорёод тэргэ хэжэ, колхоздоо бэлэглээ. Тиихэдэ хэдэн тэргэ заһабарилаа. Намар, үбэлэй үедэ шаргануудые хэдэг заншалтай.

Тэрэнэй һамган Лидия Никитична наһатай болобошье, хүнгэн сарюун зандаа. Федот, Лидия Молчановтан табан үхибүүнэй эхэ, эсэгэ юм. Үхибүүдынь томонууд болоһо, ажабайдалай үргэн замда гараһаар үнинэй.

— Юрын ажалшадта манай гүрэн ехэ анхарал хандуулна. Энээндэнь баяр баясхалан хүргэнэбди. Наһажаал болоошье һаа, юумээр дуталданагүйбди. Хаба шадалаараа колхоздоо туһалхые хүсэнэбди, — гээд Молчановтан баяр баясхалантайгаар хөөрэдэг юм.

Пётр Зиновьевич Байбородин наһатай болоно, баһал пенсидэ гараһан хүн. Энэ нүхэр мүнөө түрэл колхоздоо луговодоор ажаллана. Баһал оролдосотой һайнаар хүдэлжэ, сабшалангай гектар бүриһөө 25 центнер һайн шанартай үбһэ хуряадаг юм.

П. З. Байбородин коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүрэнхэй. Багша Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн баярай медаляар, Хүндэлэлэй хэдэн грамотануудаар шагнагданхай.

Колхозой пенсионернүүд булта-даа оролдосотой һайнаар хүдэлжэ, залуу үетэндэ жэшээ харуулан ябана. Тэдэнэртэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэе.

П. ХАЛТАНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Энэ хуудаһан ажалшадай бэшэгүүдээр бүридүүлэгдэбэ

АРАДАЙ ТЕАТРАЙ АРТИСТ

Дэрээнэй арадай театр 1959 ондо эмхидхэгдээ һэн. Тэрэ гэһээр энэ театрые эмхидхэн байгуулагшадай нэгэн Очир Буданаевич Ринчинов болоно. Нёдондо 1 жэлдэ Дэрээнэй ажалшад, хүдөөгэй уран һайханай самодеятельностиин кружогто хабаадагшад Очир Ринчиновэй, Бальжинима Мунгуновай, Сэсэгмэ Зандраевагай 20 жэлэй туршада таһалгаряагүй Дэрээнэй хүдөөгэй клубай уран һайханай хүдэлмэридэ хабаадалсаһанайнь түлөө баярай үдэшэлгэ үнгэргөө һэн. Энэ үдэшэ Алла нютагай клубта олон хүнүүд суглараа. Дэрээнэй Сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Владимир Цыдыпович Баторов баярай үгэ хэлэжэ, нүхэд Ринчиновэй, Мунгуновай, Зандраевагай 20 жэлэй туршада уран һайханай хүдэлмэридэ хабаадажа, түйлаһан амжалта тухайнь тодорхойгоор элидхэбэ.

Эндэ Очир Буданаевич Ринчинов тухай тодорхойгоор хэлэхэ дуран хүрэнэ. Нүхэр Ринчинов Хяагтын багшанарай техникум дүүргэһэнэй удаа түрэл нютагтаа ерэжэ, багшалһан юм. Мүнөө нютагтаа партийна кабинедые даагшаар хүдэлжэ, оорынгөө сүлөө сагта хүдөөгэй клубай уран һайханай ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Энэ нүхэр Ц. Шагжинай бэшэһэн «Будамшуу», «Сэлгеэхэн нютагайм сэсэрлигтэ», «Түрүүшын жэл» гэжэ зүжэгүүдэй гол рольнуудые гүйсэдхэжэ байха. Тиихэдэ түс рольнуудаа һайнаар гүйсэдхөө гэжэ тэмдэглэмээр. Нүхэр Ринчинов ганса зүжэгүүдтэ наададаг бэшэ, харин совет болон буряад композиторнуудай зохёоһон дуунуудые гүйсэдхэдэг. Иланга Б. Балдаковой «Баргажан», композитор Б. Цырендашиевай «Үянгын дуун» болон бусад дуунуудые һайнаар гүйсэдхэжэ, мүнөө жэлдэ үнгэргэгдэһэн аймагай уран һайханай харалгада нэгэдэхи һуури эзэлээ һэн.

Һаяхан Хурамхаанай аймагай уран һайханай бүлгэмэй эдэбхитэд Улаан-Үдын телевидениин эмхидхэһэн арадай творчествын фестивальда хабаадалсажа, эндэ Очир Ринчинов Б. Балдаковой «Баргажан» гэһэн дуу ехэл гоёор гүйсэдхэжэ, телевизор харагшадые ихэ баярлуулаа.

Үшөө 1957 ондо нүхэр Ринчинов Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй зонын уран һайханай коллективүүдэй Хабаровск хотодо болоһон найр наадада хабаадалсажа, конкурсын лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртөө юм. Тэрэ гэһээр олохон харалгада һайнаар дуулажа, амжалта түйлаһан байха.

Совхозой партийна организациин үүсхэлээр Дэрээнэй хүдөөгэй клубта тусхай агитбригада эмхидхэгдэнхэй. Энэ агитбригада хүдөөгэй харюусалга ехэтэй хүдэлмэриин үедэ Улунхан, Кучигер, Нама, Этхитэ, Гааргын-адаг болоч бусад газараар ябажа, улаан булангуудта лекци уншадаг, концертнүүдые харуулдаг. Эндэ заатагүй Очир Ринчинов хабаадалсаһан лэ байдаг.

Мүнөө совхозой хүдэлмэришэд бүлта бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, республикынгаа 50 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтаар угтаха зорилготой хүдэлжэ байна.

— Энэ харюусалгата хүдэлмэриин үедэ манай хүдөөгэй клубай эдэбхитэд шэнэ программаар малшадтаа һайн концерт бэлэдхэнэбди, — гэжэ нүхэр Ринчинов хөөрэнэ. Урдань автобус үгы гэжэ шалтаг урдаа баридаг һэмди. Мүнөө совхоздомнай тусхай автобус бии боложо, ямаршье холын отара, гүүртэдэ ошохо аргатай болообди.

Ж. БАДАЛАЕВ.
Хурамхаанай аймаг.

ШАТАР — КОНЬКИ — ВОЛЕЙБОЛ — БАРИЛДААН — САНА

ҺҮҮЛШЫН НААДАНАЙ УРДА ТЭЭ

Шатараар зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэрһэн наадада үшөө гурбан наадан үнгэргэгдэбэ. Сахалинһаа ерэһэн нэгэдэхи разрядтай Котов Новосибирскын Сухановые шүүхэдээ, дүн хамтадань 6,5 очкотой боложо, мүрысөөнэй таблица толгойлбо. Мүн энэ үдэр манай республикын чемпион Пинягин спортын мастер Тарасовтай наадахадаа, оройдохоноо найман ябадал хээд, тэнсэһэн байна. Приморьиин хизаарай чемпион Гойхман Кемеровэй Баршевичые шүүгээ. СССР-эй спортын мастер Адамсонтой наадаһан Александр Самарин удаан саг соо тулалдаһанай һүүлээр мүн лэ тэнсэбэ.

Манай республикын бусад шатаршад — Залкинд Свердловскын Ашихминиие, Елсуков Эйсмонтые (Омск), Митыпов Жадановые (Благовещенск), Хван Мункоевые, Агафонов Сергей Самаринииe шүүһэн, Брылев Чарухинтай (Кемерово) тэнсэһэн байгаа.

Юһэдэхи наадан. Энэ үдэр спортын мастер Тарасовтай наадаһан Александр Самарин хоёр хүбүүгээрээ тэмээеынь абахадаа мэхэлүүлжэрхёо. Тиин хойто үдэрынь хойшолуулагдаһан партияа наадангүй, тэрэ шүүгдөөб гэхэ баатай болоо. Спортын нүгөөдэ мастер Адамсон Сахалинай шатаршан Котовые илажа ядаа. Эдэнэрэй наадан тэнсэлгээр дүүрэһэн. Энэ үдэр манай республикын шатаршад һанаһанда хүрэжэ наадабагүй.

Арбадахи нааданай эхилхэдэ, РСФСР-эй хахад финалда хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө түрүүлжэ ябаһан шатаршадай дунда шанга тулалдаан болобо. Энэ үдэр Котов Гойхман хоёр тэнсэһэн, Тарасов Семенюк гэгшэдэй наадан хойшолуулагдаһан байна.

Мастерта кандидадууд Залкинд һайнаар наадажа, Фрадкиниие (Свердловск), Александр Самарин Борисовые (Яхадай АССР) шүүһэн, Мункоев — Никуличев (Красноярск) тэнсэһэн, Агафонов Румянцевта, Елсуков Ремизовто, Хван Кукарскида (Красноярск), Сергей Самарин Носковто (Эрхүү), Брылев Абрамовичто (Эрхүү) шүүгдэһэн. Пинягин—Матвеев (Красноярск), Митыпов — Фрейдер (Свердловск) гэгшэдэй наадан хойшолуулагдаһан байна.

Һүүлшын нааданай урда тээ Котов, Гойхман гэгшэд 7,5 очкотой түрүүлжэ ябана. Адамсон, Тарасов, Суханов — 7—7, Баршевич, Залкинд, Румянцев, Александр Самарин, Пинягин гэгшэд 6—6 очкотой болобо.

В.МАМИЛОВ.

ТОБШОХОНООР...

☆ Ураал, Сибирь, Алас Дурна зүгэй зононуудай хүдөө ажахын институтуудай спортсменүүд Барнаул хотодо сугларжа, СССР-эй хүдөө ажахын министерствын шанда хүртэхын түлөө хоорондоо волейболоор мүрысэһэн байгаа.

Хэдэн үдэрэй туршада үргэлжэлһэн мүрысөөндэ манай Буряадай АССР-эй эрэшүүлэй команда дүрбэдэхи, эхэнэрнүүдэй команда хоёрдохи һуури эзэлбэ.

☆ Россиин спортсменүүд Зерноград хотодо сугларжа, дүрэ буляалдалгаар мүрысэбэ. Энэ мүрысөөндэ манай республикаһаа хабаадалсаһан спортсменүүд —СССР-эй спортын мастер Виктор Баймеев, мастерта кандидат Сергей Хахалов, нэгэдэхи разрядтай Баир Цыренов гэгшэд нэгэдэхи, Николай Чагдуров, Николай Лесков, Илья Гармаев гурбан удаадахи һууринуудые эзэлжэ, командаараа түрүү һуурида гараба. Эдэнэр һаяар Ворошиловград хотодо үнгэргэгдэхэ түгэсхэлэй наадаанда хабаадалсахань.

☆ Зүүн-Сибириин түмэр замай хүдэлмэришэдэй дунда санаар түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Эрхүү хотодо боложо дүүрэбэ. Мүрысөөндэ хабаадалсаһан Улаан-Үдын Железнодорожно техникумэй команда түрүү һуури эзэлжэ, түгэсхэлэй наадаанда хабаадалсаха болобо.

☆ Конькигаар «Локомотив» бүлгэмэй центральна соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Алма-Ата хото шадар февралиин 16-һаа 20 болотор үнгэргэгдэхэнь. Манай республикаһаа Зүүн-Сибириин түмэр замай чемпион Сергей Можаев энэ мүрысөөндэ хабаадалсахаар мордобо.

☆ ЛВРЗ-гэй спортсменүүд республикын 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан мүрысөө санаар үнгэргэбэ. 5 километрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда Андреев, эхэнэрнүүдэй дунда гурбан километрэй зайда урилдагшад сооһоо Панченко гэгшэд эрхимлэбэ. Удаань эрэшүүлэй дунда 4х3 гэһэн эстафетэ дамжуулгын урилдаанда электрын элшэ хүсэ заһабаридаг цехэй команда эрхим байба.

Б. МИРОМАНОВ.

Заводой санашадай урилдаан

Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой спортсменүүд республикын 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан мүрысөө санаар үнгэргэһэн байна. Дээдэ-Онгостойн үзэсхэлэн гоё газарта түбхинэһэн «Труд» бүлгэмэй аяншалагшадай баазада ерэжэ, эдэнэр санаар урилдаба. Тиин эрэшүүл табан, эхэнэрнүүд гурбан километрэй зайда урилдаһан байгаа. Эхэнэрнүүдэй дунда үнгэргэгдэһэн урилдаанда заводой юһэдэхи цехэй слесарь-хабсаргагшад Нина Морозова, Галина Мишукова, Валентина Калаганская гэгшэд бусадһаа һайн саг харуулжа, түрүүшын гурбан һуури эзэлбэ.

Эрэшүүлэй дундаһаа гурбадахи цехэй слесарь Евгений Емельянов, инженер-конструктор Михаил Филиппов, участогай мастер Петр Вербенко гэгшэд эрхимлээ. Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн спортсменүүдһээ заводой команда бүридхэгдэбэ. Эдэнэр һаяар «Труд» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ хабаадалсажа, заводойнгоо нэрэ солые хамгаалха юм.

Д. БАЛДАНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарһаа) командын гэшүүд Н. Кочергина, В. Намсараева, Е. Гуляшинова, В. Калаганская, нүгөөдэ дээрэнь — М. Филиппов.

Авторай фото.

ДУЛЭЭТЭ ЖЭЛНҮҮДЭЙ БААТАРНУУД

ХҮЛЕЭГДЭЭГҮЙ УУЛЗАЛГА

Мухар-Шэбэрэй аймагһаа Горячинск курортдо амархаяа ерэһэн Деомид Лукич Денисов эртээхэн бодожо гэзаа гараба. Сэбэр агаараар амилха, эндэхи нютагтай танилсаха һанаатай тэрэ ойро тойронхие анхаралтайгаар харан гэшхэлнэ. Амаралтаһаа дүүргэһэн хүнүүд автобусой будлал дээрэ олоороо хөөрэлдэжэ байна. Һөөл таниха хүн хажуугаарнь үнгэршэбэ. Хойноһонь хүсөөд ерэбэ.

— Аступ! — гэжэ тэрэ хашхарха тооной хэлээд, зүг татан зогсошобо.

— Деомид! — нүгөөдэнь барижа ябаһан чемоданаа хажуу тээшэнь хаяжархёод, гүйн ерэжэ, заахан хүбүүн шэнги, хүзүүгэднь аһашаба. Нигэжэ эдэ хоёр тэбэрилдэһэн зандаа агшан зуура зогсошобо.

Гушан жэл үнгэрһэн хойно эдэ хоёр нүхэдэй улаан нюураараа дахинаа уулзажа байхыень харахада, зүрхэ сэдьхэл хүдэлмэ байгаа һэн. Тэдэнэр уулзаад, хүсэд һайнаар хөөрэлдэжэ шадаагүй. Юуб гэхэдэ, Аступ Владимировичай гэртээ бусаха сагынь болошоһон байгаа бшуу.

Дайнай гал дүлөөр соробхилжо байһан 1941 ондо холын Буряад оронһоо һайн дураараа фронт мордоһон 19 наһатай комсомол эдэ хоер хүбүүд (хоюулан 1922 оной сасуутан болоно) сугтаа алба хээ. Уданшьегүй 1942 ондо тэдэнэр хахасаха баатай болоо һэн.

Гушан жэл. Эды шэнээн сагай үнгэрһэн хойно хүлеэгдээгүй гэнтын ушараар Горячинск курортдо уулзажа, амиды мэндэ гэртээ хүрэжэ ерэһэнээ мэдэлсэбэ бшуу. Деомид Лукич Денисов хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Мухар-Шэбэрэй райкомдо инструктор-хинагшаар хүдэлнэ. Тэрэ арадай сүүдэй заседателяар хэдэн дахин һунгагдаа. Деомид Лукич Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайн соогуур баруун хүлөө ехээр шархатажа, протез табюулһан байгаа. Мүнөө тэрэ 55 наһа хүрэжэ ябаһан, гурбадахи группын инвалидшье һаа, шуран бэрхээр, һүбэлгэн һонороор харагдадаг. Аступ Владимирович Борисов мүнөө Хяагта хотодо ажаһуудаг, хэлхээ холбооной уезда хүдэлнэ. Тэрэ дайнда таба дахин шархатаһан, Эсэгэ ороной хамгаалгын Агуухэ дайнай инвалид, дайшалхы орден, медальнуудаар шагнагдаһан намтартай.

Горячинск хотодо уулзажа таһарһанайнгаа һүүлээр уданшьегүй Аступ Владимирович Борисов Хяагта байһан нүхэртөө бэшэг бэшээд эльгээбэ. Бэшэг соогоо тэрэ иигэжэ тэмдэглэнэ: «Деомид! [illegible] сугтаа ябаһан жэлнүүд хэзээдэшье мартагдахагүй. Шамтайгаа хахасаһанайм һүүлээр нэгэ иимэ ушар болоо һэн. Намайе үхэлһөө абарһан хүнэй нюур шарайе мүнөө болотор элеэр һанажа ябагшалби. Стрелково частьһаа һэн хаш. Би автоматчик ябааб. Тэрэ хүнэй намайе абараагүй һаань, танда эдэ мүрнүүдые мүнөө, хай, бэшэжэ һуухашьегүйдөө болохо байгааб. Фашистын жадада сүмэ хадхуулаад, Псков шадар хэбтэхэ һэм. Гар тулалдаанай үедэ нэгэ немец намда гэнтэ добтолоо. Бэеэ аршалхын тулада юушье хэжэ үрдсэгүй байтарни, танигдаагүй нэгэ нүхэр өөрынгөө жадаар дайсаниие сүмэ хадхажа, ами наһыем абарһан юм. Байлдаанай һүүл тээ тэрэ нүхэрые бэдэрээд, олонгүй үлэшооб. Нэрэ обогыеншье мэдэнэгүйб.

Иимэрхүү элдэбын ушарнуудые ами наһанайнгаа һүүлшын амисхаал хүрэтэр хэзээдэшье мартахагүйлши. Өөр тухайгаа бэшэбэб. Эндэһээ хойшо амиды мэндэ ябаһан сагтаа бэе бэеэ хэзээдэшье дахин үгы болгохогүй бэзэбди гэжэ би батаар найданаб.

Амаршалагша А. Борисов».

Деомид Лукич Денисов энэ буряад нүхэртэй хамта дайлалдаһан тухайгаа иигэжэ тобшоор хөөрэнэ:

—Колода тосхон шадар (Калининскэ область) болоһон шанга тулалдаанай һүүлээр эдэ анха түрүүшынхиеэ энэ нүхэртэй уулзаһан байнаб. [illegible]

Үшөө нэгэ иимэ ушар мандаа хэзээдэшье мартагдахагүй. Долоон хоногой үнгэрһэн хойно бидэнэр һөөргөө байлдаанда орообди. Энэ удаа Кастиянхэ хүүргэ хүрэжэ байлдаан [illegible]. Борисов нүхэрни хүүргын хажууда сапернуудта минануудые дамжуулан үгэлсэжэ байба. Немец харуулшан усадхагдажа, манайхин хүүргэ тэһэлбэ. Би эндэ хүндөөр шархатаад, госпитальдо орожо, нүхэрһөө таһарһан бэлэйб...

Д. Л. Денисовэй хүлые дайсанай һомон таһа сохижо, саашадаа байлдаанда хабаадалсаха аргагүй болоһон байна. Нигэжэ тэрэ 1943 оной майн 11-дэ Мухар-Шэбэрэй Подлопатка һууриндаа бусажа ерэһэн.

— Һайн хүн, һайн нүхэр байһан юм. Бидэнэр хоёр ондоо яһатанай үринэршье һаа, нэгэ эсэгын хүбүүд шэнги ябаабди, — гэжэ Деомид Лукич хөөрөөнэйнгөө түгэсхэлдэ хэлээ һэн.

Зүб даа. Манай совет олон үндэһэ яһатанай сэрэгшэд нэгэ эсэгын хүбүүд шэнги эбтэй эетэйгээр байлдажа, зэрлиг муухай дайсадые илаһан байна бшуу. Манай арад тэдэнэрэй баатаршалгые үеын үедэ хэзээдэшье мартангүйгөөр дурсан һанажа ябахал.

М. ЦЫРЕНОВ,
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Ленинэй зам» газетын редакторай орлогшо.

УЛААН-БААТАР

Ю. Цеденбал Индидэ ошохонь

ТАСС

Монголой Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал Индиин Премьер-Министр Индира Гандиин уряалаар байгша оной февралиин 23-һаа мартын 1 болотор Индидэ албанай хэрэгээр айлшалха байһан гэжэ МОЦМАНЭ агентство мэдээсэбэ.

ДЕЛИ

Хүгжэлтын хараа түсэбүүд

ТАСС

Индиин национальна экономикые хүгжөөхэ түсэбтэ табадахи табан жэлэй (1973—1978 онууд) һүүл багта нефть болбосоруулгын промышленностиин продукци 2 дахин нэмэгдэжэ, жэлдэ 43 миллион тонноо хүрэхэ гэһэн тобшолол түсэблэлгын комиссиин эрхилэгшэ Индиин ЮПИ агентстводо мэдээсэбэ. Нефтиин продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилдэг болоходоо, харин оронуудһаа эдлэл хэрэгсэлнүүдые асархын тулэ гаргагдадаг гаргаша нилээд хороогдохо байна.

СССР-эй туһаламжа, дэмжэлгээр баригдаһан Бараунидахи, Койялидахи нефть болбосоруулгын заводуудай үйлэдбэриин хүсэ үргэдхэхэ шиидхэбэри Индиин правительство абаба.

ДЕЛИ

Телецентрнүүд ба радиостанцинуудай барилга

ТАСС

Ороной национальна экономикэ хүгжөөхэ түсэбтэ табадахи табан жэлэй үедэ телевизионно шэнэ түбүүдые, радио-станцинуудые барихын тула Индиин правительство 3 миллиард рупи һомолхо байна гэжэ Индиин информациин ба радио-дамжуулгын гүрэнэй министр И. К. Гуджрал эндэ мэдүүлбэ.

«Таймс оф Индиа» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, түсэбтэ шэнэ табан жэлдэ бүхы һуурин тосхонуудые радиотой болгохо зорилго Индиин правительство табина. Штадуудай ехэ ехэ хотонуудта 20—25 телевизионно центр баригдахаар хараалагдана.

ХАНОЙ

Американ лётчигуудые сүлөөлбэ

ТАСС

Вьетнамдахи дай болюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээнэй баталагдаһанай һүүлээр американ түрүүшын бүлэг лётчигуудые сүлөөлэлгын ёһолол Ханойдохи Зялам гэжэ аэропортдо болобо. Дайнай жэлнүүдтэ эдэнэр ДРВ-дэ буудагдан унагаагдаһан байгаа.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО — ХИЛЫН ГААНАҺАА

КАИР

Египедэй премьер-министрэй мэдүүлгэ

ТАСС

Египедэй премьер-министр Азиз Сидки сэрэгэй бюджет тухай элидхэл оронойнгоо Арадай суглаан дээрэ хэбэ. 1973 оной гүрэнэй бюджедтэ хубилалтануудые оруулхаар хараалагдана.

Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу байдалые эбэй ёһоор заһаруулха хэрэгтэ Израилиин һаад тойбо татажа байхадань, Египет буу зэбсэг хэрэглэжэ, эзэмдэгдэһэн газар нютагуудаа сүлөөлхэ баатай болоно гэжэ А. Сидки тэмдэглээ.

Сэрэгэй бюджедэй баталагдан абтаһантай дашарамдуулан, бүхы арад зон, илангаяа баян хүнүүд ехэ мүнгэ зөөри үгэхэ ёһотой гэжэ премьер-министр тэмдэглэбэ.

Египедэй правительство капитальна хүдэлмэридэ мүнгэ һомололгын хэмжээе хороохо, ажахын зарим барилгануудта мүнгэ һомололгоёо болюулха байна гэжэ тэрэ хэлээ.

Сэрэгэй бюджедэй проектые Суглаанай түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин харалгада табиха тухай А. Сидкиин дурадхалые Египедэй Араб Республикын Арадай суглаанай депутадууд һайшаан дэмжээ.

БЕЛГРАД

АЛИ АЛИНДА АШАТАЙ ТУҺАТАЙ ХАРИЛСААН

ТАСС

Югославиин гадаадын худалдаа наймаанай «Центротекстиль» гэжэ нэгэдэл бүд нэхэлгын, гуталай ба арһанай промышленностиин эдлэл хэрэгсэлнүүдые Советскэ Союзда худалдалгаяа энэ жэлдэ 20 тухай процентээр нэмээхэ байха.

Манай нэгэдэл олохон оронуудтай харилсаа холбоотой юм гэжэ «Центротекстилиин» генеральна директор С. Живанович ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ. Эрэшүүлэй пальто, костюм, эхэнэрнүүдэй ба үхибүүдэй хубсаһа, трикотаж, нооһон бүд, гутал, арһан эд бараа харин оронуудта худалданабди. Советскэ Союзтай эгээн лэ ехэ хэмжээнэй хэлсээ баталанхайбди. Харин гүрэнүүдтэ эльгээдэг эд бараа наймнай хахадһаа үлүүе Советскэ Союз абадаг. «Центротекстиль» СССР-тэй худалдаа наймагаа һүүлэй гурбан жэлэй турша соо 2 дахин үргэдхөө. Мүн Советскэ Союзһаа эд бараа, эдлэл хэрэгсэл худалдажа абалгаяа 3 дахин ехэ болгоһон байна.

Югославиин бүхы республикануудай, хизаарнуудай текстильнэ, гуталай ба арһанай 220 предприяти бэлдэжэ, тэдэн гаргаһан продукци «Центротекстиль» нэгэдэлээр дамжуулан, СССР-тэ эльгээдэг юм. Совет оронһоо абтаһан захилнууд ашаг үрэ ехэтэй байдаг. Юундэб гэхэдэ, эд бараа ехээр бэлдэжэ тэдэн гаргаха ушартай болодогди. Бидэ өөһэдөө Советскэ Союзһаа хлопок, бүд, арһанай промышленностьда хэрэглэгдэхэ түүхэй эд ехээр худалдажа абанабди гэжэ С. Живанович тэмдэглэбэ.

Буһалгаата хүдэлөөн үргэдэнэ

Англи, Итали, США ба бусад капиталис оронуудта буһалгаата хүдэлөөн улам үргэдэжэ байнхай. Салин хүлһыень дээшэлүүлхэ, ажаллаха арга боломжыень һайжаруулха эрилтэтэйгээр элдэб мэргэжэлтэд буһалгаална.

Франциин «Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Испанидахи Бильбао гэжэ томо түбүүдэй нэгэнэй промышленность хохидолдо ороод байна. Хүндэ промышленностиин, судна бүтээдэг верфиин предприятинуудай хүдэлмэришэд буһалгаалан бодоно. Каталонидохи «Артес хаегер» гэжэ предприятиин хүдэлмэришэд, ажал хаагшад хоёр долоон хоногой турша соо буһалгаалан байһаар.

Ливанай гүрэнэй эхин һургуулинуудай багшанар буһалгаан хоёр неделиин турша соо үргэлжэлбэ. Студентнэр тэдэниие дэмжэһэн байна. Аргентинын «Аэролинеас архентинас» гэжэ гүрэнэй авиакомпаниин хүдэлмэрилэгшэд буһалгаа хэбэ. Камбоджын ниислэлэй ехэ ехэ предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд буһалгаална. Австрида дунда һургуулинуудай багшанар митинг, демонстраци хэжэ, байдалыень һайжаруулха, салин хүлһыень дээшэлүүлхэ эрилтэ табина.

(ТАСС).

ВАЛЮТНО-ФИНАНСЫН ҮНЭ СЭНГЭЙ УНАЛГА ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

Капиталис оронуудта валютно-финансын сэнгэй уналга үргэлжэлһөөр. Буржуазна газетэнүүдэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, «мүнгэн һангай талаар айхабтар орёо байдал тохёолдоод байна». Валютна биржэнүүдые хааха тухай, валютын сэнгээ буулгые зогсоохо зорилготойгоор хэгдэһэн зүблөөнүүд тухай энээнһээ уламжалан капиталис оронуудай хоорондо гараһан зүришэлдөөнүүд тухай шэнэ шэнэ мэдээсэлнүүдые телетайп дамжуулба.

БОНН. ФРГ-гэй правительствын заабаряар февралиин 12-һоо Федеративна Республикада валютна биржэнүүд хаагдаа, американ долларые Баруун Германиин маркаар һэлгэлгэ хууляар болюулагдаа. Харин оронуудай валютануудые һэлгэлгэ мүн лэ болюулагдаба. Американ долларой сэнгээ бууһанһаа уламжалан, баруун оронуудта тохёолдоһон байдалые халта номгоруулхын тула иимэ хэмжээн абтаа гэжэ хэблэл тэмдэглэнэ.

Һүүлэй 10 хоногой турша соо ФРГ-гэй федеральна банк 6 миллиард доллар агсажа абаһан байна. Валютын сэнгээ буулгатай тэмсэл хэлгэдэ биржэнүүдые хаалга ямаршье туһа хүргэхэгүй байха.

ЛОНДОН. Англиин Финансын министерствын шиидхэбэреэр Лондоной валютна биржэ хаагдаа. Американ долларой сэнгээ бууһанһаа шалтагаалан, уласхоорондын валютна бусад түбүүдтэл адляар, Лондоной биржэ хаагдаһан байха юм.

КОПЕНГАГЕН. Эндэхи валютна дэлгүүрэй бүхы хүдэлмэри саг зуура зогсоогдобо гээд Даниин экономикын ба бюджедэй министр П. Хеккеруп мэдээсэбэ.

Даниин хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, доллар дэмжэхые оролдон, һүүлэй үдэрнүүдтэ Даниин национальна банк 200 миллион кроной сэнтэй доллар агсажа абаха баатай болоо.

БРЮССЕЛЬ. Баруунай оронуудта валютын сэнгээ буужа байһанһаа уламжалан, Брюссельдэхи финансын биржын хаагдаһан тухай эндэ соносхогдоо.

«Юрэнхы дэлгүүртэ» ородог, тэрээндэ хабаатай гүрэнүүдэй хоорондо сошордолтой, хүлгөөтэй болонхой.

СТОКГОЛЬМ. Валютна биржэнүүдээ тодорхой бэшэ болзороор хааха тухай шиидхэбэри Швециин гүрэнэй банк абаба.

ЛОНДОН

Зүришэлдөөтэй байһаар

ТАСС

Февралиин 11-нэй һүүлээр Бельфастын католик шажантанай ажаһуудаг кварталнуудта ирландиин «аюулгүйе сахиха хүсэнүүдтэй» тэмсэбэ. Протестан хархис хүсэнүүд гарга аашаа гаргана. Спрингфилд роудтахи католигуудай гэрнүүдые тэдэнэр буудаһан байгаа.

Лондондерри, Эннискиллен, Дангивен хотонуудта болоһон хёморооной үедэ шархатагшадшье бии гэжэ мэдээсэлнүүд дотор хэлэгдэнэ.

МЕХИКО

Мексикэдэ газар хүдэлбэ

ТАСС

Һүүлэй хоёр долоон хоногой турша соо Мексикын газарай хүдэлэлгэ хоёрдохёо болобо. Эпицентрынь Номгон далайн эрьедэхи Колима штадта байгаа. 6 балл хүсэтэйгөөр газар хүдэлөө.

Редакторай орлогшо М. Н. НИМАЕВ.

САГАЙ УЛАРИЛ

Байгша оной февраль һарын үнгэрһэн арбан хоногой туршада хүйтэн байба. Республика дотор дунда зэргээр 23—28, Баргажанай аймагта 30 градус хүйтэн болоо. Энэнь нормоһоо 1—3, зарим нютагуудта 4—5 градусаар хүйтэн байгаа.

Үнгэрһэн арбан хоногой туршада хаа хаанагүй 30 градус хүйтэн байгаа. Февралиин 1-дэ эгээл хүйтэн болоо. Энэ үдэр 35—40, Баунтын, Яруунын, Хориин аймагуудта 42—45 градус хүйтэн болоһон юм.

Үдэртөө республикын урда аймагуудта 6—9, бусад нютагуудта 11—15 градус хүйтэн, нормо соогоо байба.

Хойто болон Прибайкалиин аймагуудта 1—3 миллиметр саһан ороһон байна. Баргажанай, Кабанскын аймагуудта секундын 15—20 метр хүсэтэй һалхин үзэгдөө. Бусад аймагуудта һалхи, шуурган болоогүй. Баргажанай, Прибайкалиин аймагуудта саһанай зузааниинь 40 — 50, бусад аймагуудта 11—20 сантиметр болоно.

Мүнөө гол горхоной мульһэнэй зузааниинь гэхэдэ: Сэлэнгэ гол 85—110, Сүхэ — 98, Үдэ 80—100, Байгал далайн мульһэн 29—55 сантиметр хүрэтэр хүрэһэн байна.

Февралиин 14—15-най үдэрнүүдтэ үүлэтэйшэг байха, зарим нютагуудта бага зэргээр саһан орохо. Баруун зүгһөө секундын 5—10 метрэй хүсэтэй һалхин бууха, һүниндөө 21—26, үдэртөө 9—14 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

Л. ГОНЧАРОВА,
инженер-синоптик.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«Орбита» харуулна:
14.05 — Һурагшадта зорюулагдажа, Москвагай пионернүүд болон һурагшанарай ордоной М. Локтевой нэрэмжэтэ дуу ба хатарай ансамблиин концерт дамжуулагдаха. 14.35 — Һүүлэй һонин. 14.45 — Үнгэтэ телевидени. Мультфильмүүдэй программа. 15.10 — Уласхоорондын панорама. 15.40 — Үнгэтэ телевидени. А. П. Чехов. «Три рассказа» гэжэ телевизионно зүжэг түрүүшынхиеэ харуулагдаха (Ленинградһаа дамжуулга). 16.30 — Үнгэтэ телевидени. Фигурна һолжоролгоор Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадагшадай эрхим номернууд харуулагдаха. ФРГ-һээ дамжуулга. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.
Улаан-Үдэ харуулна:
19.30 — «О том, что было в начале» — киноочерк.
«Орбита» харуулна:
19.40 — Ф. И. Шаляпинай түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан концерт. ССР Союзай Гүрэнэй Академическэ Ехэ театрһаа дамжуулга.
Улаан-Үдэ харуулна:
22.00 — Телепанорама 22.20 — «Уран зурагай музейн зал соогуур» — гэһэн дамжуулга. 22.45 — Багахан концерт.
ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
«Орбита» харуулна:
22.00 — Уласхоорондын панорама. 22.30 — «Үнгэрһэн жэлнүүдэй кинофильмүүд». «Номгон Дон» — уран һайханай фильм.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Барилгашад, танай нангин уялга» — түрүү бэшэг. «Гурбадахи, шиидхэхы жэлэй мүрысөөнэй туужа бэшэг» — суглуулбари. Орон доторхи һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Үрэжэлтэй гектар» — В. Титовой статья. Партийна ажабайдалай хронико. Уужам дэлгэр орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. Хилын саана. Литературна шэнжэлэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. М. Жигжитовэй повестьһоо хэһэг. Спорт.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54 приёмная — 54-93, зам. редактора — [illegible], зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, ответ. секретаря — 66-76. отделы: партийной жизни — 60-91. сельского хозяйства — 64-36. 63-86. пропаганды и агитации — 56-23. промышленности и строительства — 61-35. советского строительства и быта — [illegible], культуры и школ — 60-21. писем и рабселькоров — [illegible], информации — 34-05. общественная приёмная — [illegible], машинное бюро — 57-63. фотолаборатория — 33-61.

● «БУРЯАД ҮНЭН» ● 1973 оной февралиин 14. ● 4-дэхи хуудаһан ● Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-00360. Заказ № 184